

COMMISSIE KOLONIALE COLLECTIES

ADVIES

Objecten	Collectie Puputan Badung/oorlogsbuit uit Zuid-Bali, bestaande uit 282 objecten in Rijksbezit (Bijlage A)
Huidige eigenaar	Nederlandse Staat
Beheerder	Wereldmuseum (Stichting Nationaal Museum van Wereldculturen)
Teruggaveverzoek van	Republiek Indonesië vertegenwoordigd door <i>Tim Repatriasi Koleksi Asal Indonesia di Belanda</i> ¹
Datum teruggaveverzoek	20 september 2023
Adviesnr.	ID-2023-7
Datum advies	28 juni 2024
De Commissie Koloniale Collecties ² bestaande uit	mr. L.Y. Gonçalves-Ho Kang You (voorzitter), prof. dr. L.N.K. van Broekhoven, prof. dr. R. Raben, dr. A.F. Schrikker (leden)
Secretarissen	mr.drs. J.M. Mooren, mr. M. Park

1. Het verzoek

Op 20 september 2023 heeft de Republiek Indonesië een verzoek ingediend bij de Staatssecretaris voor Cultuur en Media om teruggave van de ‘Collection Puputan Badung, Collection NMVW’³.

2. De objecten en reikwijdte van het advies

In het herkomstrapport door het Wereldmuseum is de collectie aangeduid als ‘oorlogsbuit uit Zuid-Bali (1906)’. De collectie omvat objecten zoals wapens, munten, sieraden en textiel die als gevolg van de oorlogshandelingen tegen de vorstendommen Badung en Tabanan op Zuid-Bali in 1906 in de collectie van het Wereldmuseum terecht zijn gekomen. In Bijlage A zijn de 348 objecten opgesomd die tot deze collectie behoren. Daarvan bevinden zich 282 objecten in Rijksbezit en 66 objecten in

¹ *Tim Repatriasi Koleksi Asal Indonesia di Belanda* bestaat uit Nadiem Anwar Makarim BA, M.B.A., Retno Marsudi, S.H., LL.M. (leiders/directeuren), Dr. Hilmar Farid (verantwoordelijke), I Gusti Agung Wesaka Puja (voorzitter), Bonnie Triyana BA (secretaris), Prof. Dr. Oman Faturrahman, Dr. Sri Margana, Dr. Junus Satrio Atmodjo, Dr. Ninie Susanti Tedjowasono, Dr. Gabriel Roosmargo Lono Lastoro Simatupang, Dr. Irmawati Marwoto, Dr. Bondan Kanumoyoso (leden), Dr. Sadiyah Boonstra (extern adviseur).

² De *Adviescommissie teruggave cultuurgoederen uit koloniale context* (kortweg: Commissie Koloniale Collecties) werd op 6 september 2022 ingesteld door de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

³ In oktober 2023 is de naam van het Nationaal Museum van Wereldculturen NMVW (waar het voormalige Museum Volkenkunde Leiden, het Tropenmuseum Amsterdam, het Afrikamuseum in Berg en Dal en het Wereldmuseum Rotterdam onder vielen) veranderd in Wereldmuseum.

bezit van de Gemeente Rotterdam. Het onderhavige advies heeft betrekking op de 282 objecten in Rijksbezit. De objecten in bezit van de Gemeente Rotterdam kennen een afzonderlijke procedure.

3. Het beleidskader

De beoordeling in dit advies vindt plaats binnen de kaders van de *Beleidsvisie collecties uit een koloniale context* van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.⁴ De beleidsvisie is gebaseerd op het rapport *Koloniale collecties en erkenning van onrecht* van de Raad voor Cultuur.⁵ Een verzoek om teruggave van een cultuurgoed kan worden ingediend door een staat waar Nederland langere tijd koloniaal gezag uitoefende.

In de Beleidsvisie zijn de kaders van de beoordeling samengevat als volgt omschreven:

De Commissie stelt eerst vast of het herkomstonderzoek toereikend is.

Vervolgens stelt de Commissie vast of er sprake is van onvrijwillig bezitsverlies. Daartoe wordt beoordeeld of met een redelijke mate van zekerheid kan worden vastgesteld dat het verzochte cultuurgoed onvrijwillig is verloren in een land waar Nederland langere tijd koloniaal gezag uitoefende. Als wordt vastgesteld dat dat het geval is, zal worden geadviseerd tot een onvoorwaardelijke teruggave van het cultuurgoed.

Indien uit de herkomstgeschiedenis niet kan worden vastgesteld of sprake is van onvrijwillig bezitsverlies, en voor zover deze cultuurgoederen voor het land van herkomst een bijzonder cultureel, historisch of religieus belang vertegenwoordigen, maakt de Commissie een belangenafweging. Het belang van teruggave voor het herkomstland dient dan naar redelijkheid en billijkheid te worden afgewogen tegen andere relevante belangen.

Relevante belangen kunnen zijn het culturele belang van het cultuurgoed voor het herkomstland, de betrokken gemeenschappen in de herkomstlanden en in Nederland, de betekenis voor de collectie Nederland, de toekomstige bewaaromstandigheden en de publieke toegankelijkheid. Objecten kunnen veelzeggend zijn voor nationale en regionale tradities en de identiteit van een land, volk, gemeenschap of individu. Het belang van een cultuurgoed zal vaak voor Nederland anders zijn dan voor het land van herkomst. Ook voor Nederlanders met wortels in de herkomstlanden kunnen koloniale cultuurgoederen in Nederlandse musea van speciale betekenis zijn.

Indien het teruggevraagde object afkomstig is uit een voormalige kolonie van een andere mogendheid maakt de Commissie eveneens een afweging. Het belang van teruggave voor het herkomstland dient naar redelijkheid en billijkheid te worden afgewogen tegen andere relevante belangen. Wel zal herstel van onrecht in de beoordeling het uitgangspunt moeten zijn. In dit geval is het onrecht niet door Nederland veroorzaakt, maar is Nederland als huidige eigenaar van de objecten wel als enige in de positie om dit onrecht te herstellen.

Indien de Commissie adviseert tot teruggave aan de verzoekende staat, dient ingevolge de Erfgoedwet en de *Beleidsvisie collecties uit een koloniale context* van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap rekening gehouden te worden met de vervreemdingsprocedure voor publieke

⁴ Beleidsvisie 29 januari 2021,

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2021/01/29/rapportbeleidsvisie-collecties-uit-een-koloniale-context>

⁵ Rapport 7 oktober 2020, <https://www.raadvoorcultuur.nl/documenten/adviezen/2020/10/07/advieskoloniale-collecties-en-erkenning-van-onrecht>

collecties en wordt het advies van de Commissie tevens beschouwd als een advies over de onmisbaarheid en onvervangbaarheid van het object in de zin van artikel 4.18 van de Erfgoedwet.

4. De procedure

Op 20 september 2023 heeft de Republiek Indonesië een verzoek ingediend bij de Staatssecretaris voor Cultuur en Media om teruggave van de 'Collection Puputan Badung' uit de 'Collection NMVW'. De Staatssecretaris heeft de Commissie Koloniale Collecties (hierna: de Commissie) op 7 november 2023 verzocht te adviseren over het teruggaveverzoek.

De beheerder van de objecten, het Wereldmuseum, heeft onderzoek gedaan naar de herkomstgeschiedenis en heeft daarvan op 22 januari 2024 rapport uitgebracht. Het herkomstonderzoek is op 16 februari 2024 in Engelse vertaling gedeeld met het Tim Repatriasi Koleksi Asal Indonesia di Belanda (hierna: de Indonesische Repatriatiecommissie).

De Commissie heeft het herkomstrapport besproken in haar vergadering van 23 februari 2024.

Op 23 februari 2024 liet de Commissie zich informeren door dr. Mirjam Hoijsink, hoofd collectie van het Wereldmuseum. Daarbij werd om verduidelijking gevraagd van de verhouding tussen het herkomstrapport en de bijbehorende objectenlijst. Daarop heeft het Wereldmuseum nadere bijlagen en toelichting ter beschikking gesteld. Deze documenten zijn op 30 april 2024 gedeeld met de Indonesische Repatriatiecommissie. Op 3 mei 2024 liet de Indonesische Repatriatiecommissie weten geen aanvullende vragen te hebben bij het herkomstrapport.

Op 17 mei 2024 en 28 juni 2024 heeft de Commissie het teruggaveverzoek besproken en besloten te adviseren zoals hieronder weergegeven.

5. Het herkomstonderzoek

Het herkomstonderzoek is verricht door dr. Caroline Drieënhuizen, in opdracht van het Wereldmuseum. Het rapport van het onderzoek is als bijlage bij dit advies gevoegd (*Bijlage 1*). Het rapport heeft vijf bijlagen en een leeswijzer (*Bijlagen 1.1 t/m Bijlagen 1.6*).

Het rapport is integraal onderdeel van dit advies.

Voor het herkomstonderzoek naar de objecten is gebruik gemaakt van museuminventarissen, archieven van de koloniale overheid, wetenschappelijke publicaties en egodocumenten. In het rapport staan de volgende bevindingen.

Het herkomstrapport behandelt allereerst de gebeurtenissen in Zuid-Bali in 1906. Nadat in mei 1904 een onder Nederlandse vlag varende boot voor de kust van het vorstendom Badung werd geplunderd, trad het Nederlands-Indisch gouvernement hard op. In september 1906 landden eenheden van het Koninklijk Nederlandsch Indisch Leger (KNIL) op het strand van Sanur.⁶ Daarop volgden een dagenlang bombardement en militaire aanvallen op verschillende plaatsen in het vorstendom Badung, te weten Kesiman, Denpasar, Pemecutan en in Wongaya Gede en in het vorstendom Tabanan. Op al de bovengenoemde plaatsen werden sieraden, wapens en andere kostbaarheden in beslag genomen. Nederlandse militairen, dwangarbeiders bij het KNIL en particulieren plunderden en vernielden cultuurgoederen.⁷

In Denpasar, het hart van het vorstendom Badung, eindigde de militaire actie van 20 september 1906 in een zogenoemde 'puputan' door de vorst van Badung en enige honderden hovelingen. Deze 'oorlog

⁶ Bijlage 1, p. 2

⁷ Bijlage 1, p. 3-7

tot het einde' werd door de chef van de staf der expeditie als volgt omschreven:

“Vrouwen met wapens in de hand, lans of kris, en kinderen op den arm, liepen onvervaard op de troepen in en zochten den dood. (...) Herhaaldelijk werden de overlevenden gesommeerd, om de wapens neer te leggen en zich over te geven, doch te vergeef. Van elke vuurpauze maakten de niet gekwetsten gebruik om de gewonden te krissen, en daarna stormden zij opnieuw met het blanke wapen op den troep af. (...) In korten tijd was dit drama afgespeeld, en waren de vorst met zijne familieleden en vrouwen, alsmede eenige kinderen, gesneuveld.”⁸

Meer dan duizend Balinezen en vier Nederlandse militairen stierven bij deze aanval.⁹

In Pemecutan, waar het KNIL later op de dag arriveerde, ontnamen de vorst en zijn volgelingen zichzelf voor de ogen van de Nederlandse militairen van het leven terwijl het paleis afbrandde.¹⁰

Het vorstendom Tabanan, bondgenoot van Badung, was het laatste doelwit van het KNIL. Nadat de vorst en kroonprins van Tabanan door het KNIL gearresteerd waren, pleegden ze zelfmoord. De andere leden van de familie werden naar Lombok verbannen. Het paleis van Tabanan werd door het KNIL ontmanteld en getransformeerd tot legerkamp. De bezittingen van de vorst werden op een door de koloniale autoriteiten georganiseerde veiling verkocht. Het was de intentie van het gouvernement dat van de opbrengst de naar Lombok verbannen familie van de vorst onderhouden zou worden.¹¹ Het Nederlandse gezag kocht op de veiling de objecten op waaraan lokale heersers hun macht konden ontlenen, om te voorkomen dat deze in Balinese handen zouden vallen.¹²

Het verzet dat door Balinese troepen vanuit het bergdorp Wongaya Gede gepleegd werd tegen de Nederlandse aanvallen, werd geleid door de jongere zus van de vorst van Tabanan. Drieëndertig Balinezen stierven bij dit verzet. De wapens van de troepen werden door het KNIL ingenomen.¹³

Het herkomstrapport deelt de objecten uit de collectie van het Wereldmuseum die te relateren zijn aan de bovenstaande gebeurtenissen in Zuid-Bali in 1906 in verschillende categorieën in¹⁴:

1. De officiële buit van voorwerpen van het KNIL in beslag uit Badung (*Bijlage 1.1*)¹⁵
2. Door het KNIL in beslaggenomen geldstukken (*Bijlage 1.2*)
3. In beslaggenomen wapens uit Wongaya Gede (*Bijlage 1.3*)
4. Van kunstenaar Nieuwenkamp afkomstige voorwerpen die te relateren zijn aan de veroveringen en plunderingen in Zuid-Bali in 1906 (*Bijlage 1.4*)

De objecten in deze vier categorieën kwamen op verschillende manieren in het Wereldmuseum terecht.

1. De officiële buit van voorwerpen van het KNIL in beslag uit Badung, Bijlage 1.1

Tot de officiële buit van het KNIL behoorden naast de bezittingen van de Balinese vorsten ook alle 'op het slagveld gevonden onbeheerde goederen'.¹⁶ Na de puputan door de vorst van Badung en zijn volgelingen in Denpasar werden de doden geïdentificeerd aan de hand van hun krissen die vervolgens door het KNIL meegenomen werden. In het Algemeen Handelsblad van 23 oktober 1906 werd melding gemaakt van 'talrijke krissen met prachtige grepen, ter waarde van wel duizend gulden en

⁸ Bijlage 1, p. 5

⁹ Bijlage 1, p. 6

¹⁰ Bijlage 1, p. 7

¹¹ Bijlage 1, p. 6, 7

¹² Bijlage 1, p. 7, 8

¹³ Bijlage 1, p. 8

¹⁴ Bijlage 1, p. 8

¹⁵ De objecten in bezit van de Gemeente Rotterdam vallen allemaal onder deze categorie.

¹⁶ Bijlage 1, p. 8

meer'. Vergulde speerpunten werden uit de lijken gehaald en door militairen meegenomen.¹⁷ Ook in Kesiman en Pemecutan nam het KNIL objecten in beslag.

In september en oktober 1906 inventariseerde het KNIL deze buit. 292 objecten waaronder wapens, sieraden en kostbare textiel, kwamen in het huidige Wereldmuseum terecht.¹⁸ De directeur van het Rijks Ethnografisch Museum, een voorloper van het huidige Wereldmuseum, verzocht de gouverneur-generaal bij de verdeling van de oorlogsbuit het belang van het museum in het oog te houden.¹⁹ In de zomer van 1907 organiseerde het Rijks Ethnografisch Museum de 'Tentoonstelling van ethnographische voorwerpen van Bali en Celebes' waarop diverse objecten afkomstig uit de militaire acties te zien waren.²⁰

2. Door het KNIL in beslaggenomen geldstukken, Bijlage 1.2

In Denpasar werden munten meegenomen. Ze werden te gelde gemaakt en de opbrengst werd gestort in de kas van de kwartiermeester van het garnizoen. Munten die een oudheidkundige waarde leken te hebben werden voor museale collecties bestemd. Achttien van deze munten bevinden zich thans nog in de collectie van het Wereldmuseum.²¹

3. In beslaggenomen wapens uit Wongaya Gede, Bijlage 1.3

In het bergdorp Wongaya Gede (Tabanan) werden zevenlansen en één kris waarmee de Balinese verzetslieden gewapend waren door het KNIL ingenomen. Deze waardevolle wapens zouden afkomstig zijn uit belangrijke tempels. De zeven lansen en de kris kwamen in het Wereldmuseum terecht en werden in het onderzoek geïdentificeerd.²²

De drie bovenstaande categorieën worden volgens het herkomstrapport in koloniale archieven als 'buit', 'krijgsbuit' en 'officiële buit' bestempeld, termen die volgens Drieënhuizen stroken met "de in het Westen geldende opvatting van "'oorlogsroof'"²³

4. Van kunstenaar Nieuwenkamp afkomstige voorwerpen die te relateren zijn aan de veroveringen en plunderingen in Zuid-Bali in 1906, Bijlage 1.4

Naast deze objecten die door het leger inbeslaggenomen werden, kwamen ook objecten uit Zuid-Bali via kunstenaar W.O.J. Nieuwenkamp (1874-1950) in de collectie van het Wereldmuseum terecht. Hij was met toestemming van de koloniale autoriteiten bij de gebeurtenissen op Zuid-Bali aanwezig en verwierf daarbij ook in opdracht van het Rijks Ethnografisch Museum in Leiden diverse voorwerpen.²⁴ Hij deed verslag van de gebeurtenissen in de krant, in boeken en in een dagboek.²⁵ Uit deze bronnen blijkt dat Nieuwenkamp verschillende objecten aankocht van Nederlandse militairen en de lokale bevolking. De objecten waren afkomstig uit de verwoeste paleizen in Badung en Tabanan. Ook kreeg hij objecten geschonken. Daarnaast had regeringscommissaris F.A. Liefrinck hem toestemming gegeven om 'losse voorwerpen' te verzamelen uit het paleis. Ook kocht Nieuwenkamp objecten op de door de koloniale autoriteiten opgezette openbare veiling van het bezit van de vorst van Tabanan.²⁶

¹⁷ Bijlage 1, p. 6

¹⁸ Van deze 292 objecten bevinden 226 objecten zich in Rijksbezit. 66 objecten zijn in bezit van de Gemeente Rotterdam.

¹⁹ Bijlage 1, p. 9

²⁰ Bijlage 1, p. 9

²¹ Bijlage 1, p. 11, 12

²² Bijlage 1, p. 12

²³ Bijlage 1, p. 3

²⁴ Bijlage 1, p. 2-3.

²⁵ Bijlage 1, p. 12, 13

²⁶ Bijlage 1, p. 7.

Dertig objecten uit zijn collectie zijn volgens het herkomstrapport op basis van Nieuwenkamps eigen documentatie en de museumdocumentatie aan het gewelddadige optreden van het KNIL in Zuid-Bali te relateren: "Hij bracht dus met zorg voor behoud, op verzoek en doelgericht objecten bijeen, maar dit 'verzamelen' kon in de vorstendommen Badung en Tabanan enkel plaatsvinden als direct gevolg van koloniale oorlogshandelingen en binnen gewelddadige, ongelijke machtsrelaties."²⁷

Objecten die Nieuwenkamp elders op Bali verwierf vallen vooralsnog niet aan de gewelddaden in Badung en Tabanan in 1906 te relateren. Het herkomstrapport sluit niet uit dat nader onderzoek toch tot die conclusie zou kunnen leiden.²⁸

6. Inhoudelijke beoordeling van het teruggaveverzoek

Het verzoek om teruggave is ingediend door een staat waar Nederland langere tijd koloniaal gezag uitoefende. Derhalve is de *Beleidsvisie collecties uit een koloniale context* van toepassing.

De Commissie is van oordeel dat het herkomstonderzoek deugdelijk is uitgevoerd en voldoende basis biedt om te kunnen adviseren. Er is grondig bronnenonderzoek gedaan en de bestaande kennis is kritisch geëvalueerd. Het rapport geeft voldoende informatie over de oorsprong van de objecten, de verwijdering en de overkomst naar Nederland.

De Commissie heeft zich vervolgens afgevraagd of hier sprake is van onvrijwillig bezitsverlies als bedoeld in het beleidskader. Daartoe overweegt zij als volgt.

Van belang is vast te stellen wie eigenaar was van de objecten en of toestemming is verleend de objecten mee te nemen of te verwijderen.

Uit het herkomstonderzoek blijkt dat in september 1906 het KNIL een invasiemacht naar Bali stuurde en op verschillende plaatsen in en rond het vorstendom Badung en het vorstendom Tabanan militaire aanvallen pleegde. Bij de verovering van de vorstelijke residentie plunderden Nederlandse militairen, dwangarbeiders van het KNIL en particulieren sieraden, wapens en andere kostbaarheden.

Ten eerste zijn er objecten die als 'buit' bestempeld worden.²⁹ Hieronder vallen de 292 bezittingen van de Balinese vorsten en objecten die op het slagveld werden aangetroffen en ingenomen door het KNIL. Bij de gewelddaden in Wongaya Gede (Tabanan) op 28 november 1906 nam het KNIL zeven lansen en een kris in. In Denpasar werden zilveren en gouden munten buitgemaakt. Van de munten die van oudheidkundige waarde leken te zijn, kwamen er 18 in het Wereldmuseum terecht.

Daarnaast zijn objecten verworven door de Nederlandse kunstenaar W.O.J. Nieuwenkamp. Hij kocht objecten die door Nederlandse militairen of plaatselijke bevolking uit de verwoeste paleizen in Badung en Tabanan waren meegenomen. Ook kreeg hij objecten geschonken. Daarnaast had regeringscommissaris F.A. Lieftrinck hem toestemming gegeven om 'losse voorwerpen' te verzamelen uit het paleis.

Ook kocht Nieuwenkamp objecten op de door de koloniale autoriteiten opgezette openbare veiling van het bezit van de vorst van Tabanan.³⁰

30 objecten in het Wereldmuseum die van Nieuwenkamp afkomstig zijn, zijn volgens het herkomstrapport aan het gewelddadige optreden van het KNIL in Zuid-Bali te relateren: "Hij bracht dus met zorg voor behoud, op verzoek en doelgericht objecten bijeen, maar dit 'verzamelen' kon in de vorstendommen Badung en Tabanan enkel plaatsvinden als direct gevolg van koloniale

²⁷ Bijlage 1, p. 13

²⁸ Bijlage 1, p. 13

²⁹ Bijlage 1, p. 3

³⁰ Bijlage 1, p. 7.

oorlogshandelingen en binnen gewelddadige, ongelijke machtsrelaties.”³¹

Het betreft in totaal 348 objecten. Deze objecten kwamen via verschillende routes in het Wereldmuseum terecht. Daarvan bevinden zich 282 objecten in Rijksbezit en 66 objecten in bezit van de Gemeente Rotterdam. Zoals in overweging 1 is vermeld is de reikwijdte van dit advies beperkt tot de 282 objecten in Rijksbezit.

Al deze objecten kwamen in Nederlandse handen als gevolg van militair optreden van het koloniale regime in Zuid-Bali in 1906. De objecten die als officiële buit beschouwd werden, zijn door het KNIL inbeslaggenomen en gedeeltelijk naar Nederland en voorlopers van het Wereldmuseum gebracht. Ook de objecten in bijlage 1.4 die verworven werden door kunstenaar Nieuwenkamp zijn als gevolg van het militaire optreden uit het bezit van de oorspronkelijke eigenaren geraakt. De op de openbare veiling aangekochte objecten worden eveneens hieronder begrepen. Dat de opbrengst van de veiling bedoeld was om de naar Lombok verbannen familie van de vorst van Tabanan te onderhouden, doet aan de onvrijwilligheid van het bezitsverlies niet af. Datzelfde geldt voor objecten die Nieuwenkamp aankocht of die hij geschonken kreeg die afkomstig zijn van de vorstendommen Tabanan en Badung. Ook deze objecten zijn volgens het herkomstrapport te relateren aan het gewelddadige optreden door het KNIL in Zuid-Bali. De objecten zijn wellicht door militairen of lokale bevolking vrijwillig verkocht of geschonken aan Nieuwenkamp, maar ze zijn desalniettemin door de oorspronkelijke eigenaren onvrijwillig verloren.

De Commissie is op basis van de gegevens zoals vervat in het herkomstrapport van oordeel dat met een redelijke mate van zekerheid is aangetoond dat de verzochte cultuurgoederen onvrijwillig zijn verloren in een land waar Nederland langere tijd koloniaal gezag uitoefende.

Op grond van het voorgaande adviseert de Commissie tot onvoorwaardelijke teruggave van de objecten vanwege het onvrijwillige bezitsverlies.

De Commissie is gevraagd te adviseren over de toepassing van artikel 4.18 van de Erfgoedwet indien het advies inhoudt dat de gevraagde objecten moeten worden teruggegeven. Naar het oordeel van de Commissie prevaleert in dit geval het herstel van het onrecht uit het verleden en is toepassing van artikel 4.18 Erfgoedwet daarom niet aan de orde.

7. Het advies

De Commissie heeft het teruggaveverzoek beoordeeld en adviseert de Minister tot onvoorwaardelijke teruggave van de oorlogsbuit uit Zuid-Bali (1906) in de collectie van het Wereldmuseum, zoals gespecificeerd in Bijlage A, aan de Republiek Indonesië.

Dit advies is vastgesteld door de Commissie Koloniale Collecties op 28 juni 2024.

De voorzitter

De secretarissen

Mr. Lilian Gonçalves-Ho Kang You

Mr. drs. Jona Mooren en Mr. Meehea Park

³¹ Bijlage 1, p. 13

Bijlagen

- Bijlage A Lijst van objecten behorend tot de collectie 'oorlogsbuit uit Zuid-Bali (1906)'
- Bijlage 1. Herkomstrapport betreft Oorlogsbuit uit Zuid-Bali (C. Drieënhuizen, 22 januari 2024)
- Bijlage 1.1 Bali 1906 - voorwerpen Badung
- Bijlage 1.2 Bali 1906 - munten Badung
- Bijlage 1.3 Bali 1906 - wapens Tabanan
- Bijlage 1.4 Bali 1906 - coll. W.O.J. Nieuwenkamp Badung en Tabanan
- Bijlage 1.5 Bali 1906 niet aangetroffen voorwerpen
- Bijlage 1.6 Leeswijzer

Bijlage A

Lijst van objecten behorend tot de collectie 'oorlogsbuit uit Zuid-Bali (1906)'

Objecten uit bijlage 1.1

RV-1602-0-1, RV-1602-3, RV-1602-4, RV-1602-5, RV-1602-6, RV-1602-7, RV-1602-8, RV-1602-9, RV-1602-10, RV-1602-11, RV-1602-12, RV-1602-13, RV-1602-14, RV-1602-15, RV-1602-15a, RV-1602-17, RV-1602-18, RV-1602-19, RV-1602-20, RV-1602-21, RV-1602-23, RV-1602-24, RV-1602-25, RV-1602-27, RV-1602-28, RV-1602-30, RV-1602-32, RV-1602-33, RV-1602-34, RV-1602-35, RV-1602-36, RV-1602-37, RV-1602-38, RV-1602-39, RV-1602-40, RV-1602-41, RV-1602-43, RV-1602-46, RV-1602-47, RV-1602-50, RV-1602-52, RV-1602-53, RV-1602-54, RV-1602-55, RV-1602-56, RV-1602-57, RV-1602-58, RV-1602-59, RV-1602-60, RV-1602-61, RV-1602-62, RV-1602-63, RV-1602-64, RV-1602-65, RV-1602-65a, RV-1602-66a, RV-1602-67, RV-1602-68, RV-1602-69, RV-1602-70, RV-1602-71, RV-1602-72, RV-1602-73, RV-1602-74a, RV-1602-74b, RV-1602-74c, RV-1602-75, RV-1602-76, RV-1602-77, RV-1602-78, RV-1602-79, RV-1602-80, RV-1602-81a, RV-1602-81b, RV-1602-81c, RV-1602-81d, RV-1602-81e, RV-1602-81f, RV-1602-82, RV-1602-83a, RV-1602-83b, RV-1602-84, RV-1602-86, RV-1602-87, RV-1602-88a, RV-1602-88b, RV-1602-89a, RV-1602-89b, RV-1602-90, RV-1602-92, RV-1602-95, RV-1602-96, RV-1602-97, RV-1602-102, RV-1602-103, RV-1602-104, RV-1602-105, RV-1602-106, RV-1602-107, RV-1602-108, RV-1602-109, RV-1602-111a, RV-1602-111b, RV-1602-112, RV-1602-113, RV-1602-114, RV-1602-115, RV-1602-116, RV-1602-117, RV-1602-118, RV-1602-119, RV-1602-119a, RV-1602-120, RV-1602-121, RV-1602-122, RV-1602-123, RV-1602-124, RV-1602-125, RV-1602-126, RV-1602-127, RV-1602-128, RV-1602-129, RV-1602-130, RV-1602-131, RV-1602-132, RV-1602-133, RV-1602-133a, RV-1602-134, RV-1602-135, RV-1602-136, RV-1602-137, RV-1602-138, RV-1602-138a, RV-1602-139, RV-1602-139a, RV-1602-140, RV-1602-140a, RV-1602-141, RV-1602-142, RV-1602-142a, RV-1602-143, RV-1602-144, RV-1602-144a, RV-1602-145, RV-1602-146, RV-1602-147, RV-1602-148, RV-1602-149, RV-1602-150, RV-1602-150a, RV-1602-151, RV-1602-151a, RV-1602-152, RV-1602-153, RV-1602-154, RV-1602-155, RV-1602-155a, RV-1602-156, RV-1602-160, RV-1602-161, RV-1602-162, RV-1602-163, RV-1602-164, RV-1602-165, RV-1602-166, RV-1602-167, RV-1602-168, RV-1602-169, RV-1602-170a, RV-1602-170b, RV-1602-171a, RV-1602-171b, RV-1602-172, RV-1602-173, RV-1602-174, RV-1602-175, RV-1602-176, RV-1602-177, RV-1602-178, RV-1602-179, RV-1602-180, RV-1602-181, RV-1602-182, RV-1602-183, RV-1602-184, RV-1602-185, TM-H-15, TM-H-16, TM-H-17, TM-H-18a, TM-H-18b, TM-H-23, TM-H-24, TM-H-25, TM-H-26, TM-H-27, TM-H-28, TM-H-70, TM-H-851, TM-H-853, TM-H-854, TM-H-855, TM-H-856, TM-H-857, TM-H-858, TM-H-862, TM-H-864, TM-H-868, TM-H-879, TM-H-880, TM-H-881, TM-H-882, TM-H-883, TM-H-884a, TM-H-884b, TM-H-885, TM-H-886a, TM-H-886b, TM-H-888, TM-H-889a, TM-H-889b, TM-H-906b, TM-H-915, TM-H-916, TM-H-917, TM-H-973 (226 objectnummers)

Objecten uit bijlage 1.2

RV-1631-1, RV-1631-2, RV-1631-3, RV-1631-4, RV-1631-5, RV-1631-6, RV-1631-7, RV-1631-8, RV-1631-9, RV-1631-10, RV-1631-11, RV-1631-12, RV-1631-13, RV-1631-14, RV-1631-15, RV-1631-16, RV-1631-17, RV-1631-18 (18 objectnummers)

Objecten uit bijlage 1.3

RV-1644-1, RV-1644-2, RV-1644-3, RV-1644-4, RV-1644-5, RV-1644-6, RV-1644-7, RV-1644-8 (8 objectnummers)

Objecten uit bijlage 1.4

RV-1586-2, RV-1586-3a, RV-1586-3b, RV-1586-31, RV-1586-32, RV-1586-33, RV-1586-34, RV-1586-35, RV-1586-36, RV-1586-37, RV-1586-38, RV-1586-39, RV-1586-83, RV-1586-101, RV-1586-102, RV-1586-103, RV-1586-104, RV-1586-105, RV-1586-106, RV-1586-108, RV-1586-112, RV-1586-113, RV-1586-114, RV-1586-115, RV-1586-121, RV-1586-124, RV-1586-126, RV-1586-133, RV-1586-134, RV-1586-138 (30 objectnummers)

Het advies heeft geen betrekking op de objecten genoemd in bijlage 1.5 niet aangetroffen voorwerpen.

De objecten die genoemd zijn in het herkomstverslag in Tabel II Onregelmatigheden, zijn voor zover mogelijk meegenomen in de advisering.

Sommige objectnummers bevatten meer dan één object.

Rotterdam:

De objecten in bezit van de Gemeente Rotterdam zijn geen onderdeel van dit advies, ze kennen een afzonderlijke procedure.

Objecten uit bijlage 1.1

WM-12907, WM-12908, WM-12909, WM-12910, WM-12911, WM-12912, WM-12913, WM-12914, WM-12915, WM-12916, WM-12917, WM-12918, WM-12919, WM-12920, WM-12921, WM-12922, WM-12923, WM-12924, WM-12925, WM-12926, WM-12928, WM-12929, WM-12930, WM-12931, WM-12932, WM-12933, WM-12934, WM-12935, WM-12936, WM-12937, WM-12938, WM-12939, WM-12940, WM-12941, WM-12942, WM-12943, WM-12944, WM-12945, WM-12946, WM-12947, WM-12948, WM-12949, WM-12950, WM-12951, WM-12952, WM-12953, WM-12954, WM-12955, WM-12956, WM-12957, WM-12958, WM-12959, WM-12960, WM-12961, WM-12963, WM-12964, WM-12965, WM-12966, WM-12968, WM-12969, WM-12970, WM-12971, WM-12972, WM-12973, WM-12974, WM-12975 (66 objectnummers)

Onderzoeksverslag

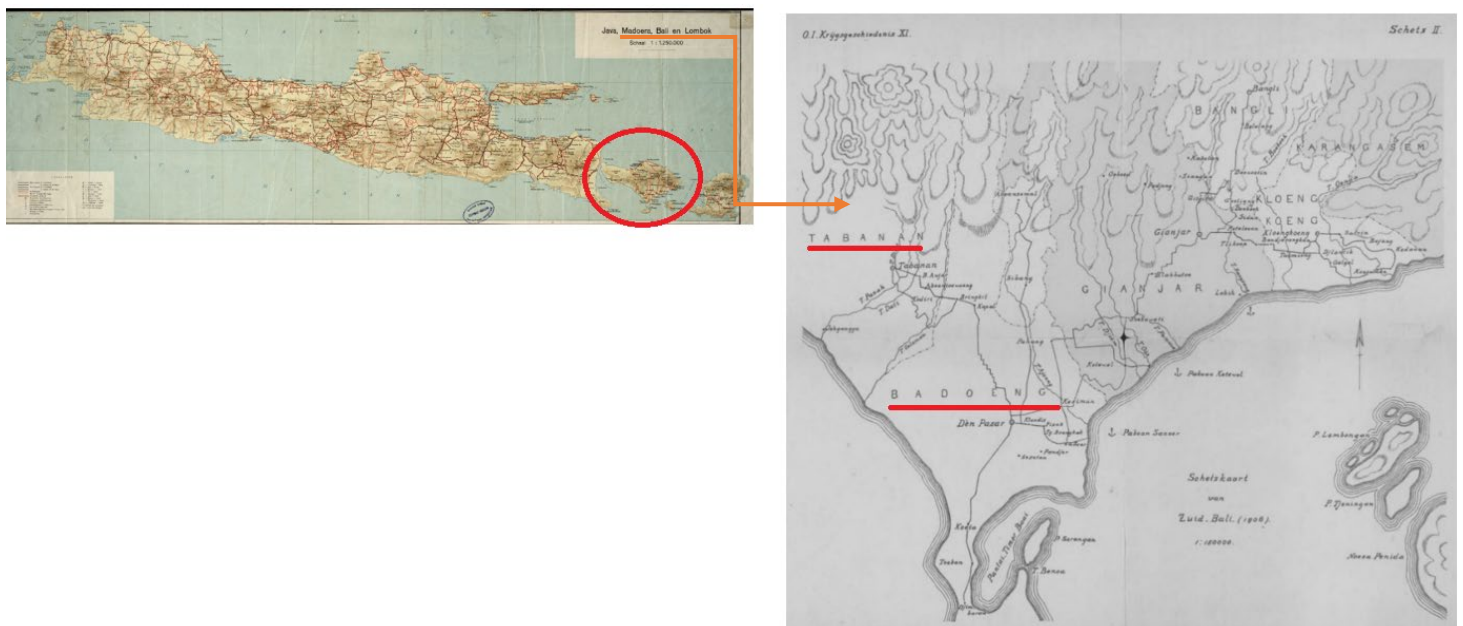
Betreft: Oorlogsbuit uit Zuid-Bali (1906) in de collecties van het Wereldmuseum
Datum: 22 januari 2024
Auteur: Caroline Drieënhuizen

Samenvatting onderzoeksresultaten

Naar aanleiding van het verzoek op 22 september 2023 tot teruggave van de collectie ‘puputan Badung’ door de Indonesische regering heeft er door het Wereldmuseum herkomstonderzoek plaatsgevonden naar voorwerpen die vallen binnen deze collectie.

De in Nederland aanwezige officiële buit van de oorlogshandelingen op Zuid-Bali in 1906 (voorwerpen uit Badung, munten uit Badung en Tabanan en lansen en krissen uit Wongaya Gede, Tabanan) is vrijwel in zijn totaliteit te traceren in de collecties van het Nationaal Museum van Wereldculturen (NMVW). Hierin zijn opgenomen de collecties van het voormalige Koloniaal Museum in Haarlem, dat overgenomen werd door het Koloniaal Instituut in Amsterdam, en het Wereldmuseum in Rotterdam. Een belangrijk aandeel van de collectie uit Zuid-Bali is te traceren in het voormalig Rijks Ethnographisch Museum in Leiden, lange tijd bekend als het Rijksmuseum voor Volkenkunde. Recentelijk is de publieksnaam voor het NMVW gewijzigd in ‘Wereldmuseum’.

De collectie die kunstenaar W.O.J. Nieuwenkamp in diezelfde periode in 1906 op Bali heeft

Figuur 1. Overzichtskaart van Java, Madura, Bali en Lombok en Zuid-Bali, met Tabanan en Badung, in detail. Historische overzichtskaart, 1930 (UB Leiden) en kaart van Bali uit A.A.G. Feuilletau de Bruijn, De expeditie naar Bali in 1906 (Breda 1925) bijlage II.

samengesteld, valt niet onder de officiële Nederlandse ‘roofbuit’. De voorwerpen die hij in de plaatsen waar de oorlogshandelingen hebben plaatsgevonden, heeft verworven, zijn verbonden met onvrijwillig bezitsverlies als gevolg van de oorlog.

Vanwege de grote schaal waarop geplunderd werd uit Balinese tempels en paleizen, is het waarschijnlijk dat meer oorlogsbuit uit Bali via particulieren in Nederlandse museumcollecties is beland. In de collecties van het Wereldmuseum zijn, mede door het soms onvolledige en moeilijk te doorgronden collectiebeheersysteem, echter (nog) geen concrete aanwijzingen daarvoor gevonden.

390 voorwerpen in de collecties van het Wereldmuseum kunnen verbonden worden aan de oorlogshandelingen in Bali in 1906. Deze 390 voorwerpen zijn geregistreerd onder 378 inventarisnummers in TMS, het collectiebeheersysteem. Daarvan zijn 30 voorwerpen - geregistreerd onder 30 inventarisnummers - niet aangetroffen (vermist of gestolen). In dit rapport wordt gesproken over aantallen inventarisnummers en niet over aantallen voorwerpen, omdat onder sommige inventarisnummers meerdere voorwerpen schuilgaan en omdat voorwerpen soms uit meerdere onderdelen bestaan die een eigen inventarisnummer hebben gekregen.

Tabel I – Overzicht voorwerpen oorlogshandelingen Bali 1906		
Naam:	Aantal inventarisnummers:	Totaal aantal voorwerpen:
1.1.Voorwerpen Badung	292	301
1.2.Munten Badung	18	21
1.3.Wapens Tabanan	8	8
1.4.Collectie W.O.J. Nieuwenkamp (Badung kabupaten en Tabanan)	30	30
Subtotaal inventarisnummers / aanwezige voorwerpen	348	360
1.5.Niet aangetroffen voorwerpen	30	30
Totaal aantal inventarisnummers / voorwerpen verbonden aan oorlogshandelingen	378	390
<i>(n.b. – de namen van de collecties corresponderen met de lijsten in de bijlage: zie ook leeswijzer daarvan)</i>		

Introductie

Na jaren van toenemende politieke koloniale inmenging, werd Zuid-Bali tussen 1906 en 1908 veroverd door de Nederlandse koloniale staat.¹ De oorlogshandelingen in 1906, tegen de Balinese vorstendommen Badung en Tabanan, en de voorwerpen die als gevolg daarvan staan in dit rapport centraal.

In mei 1904 werd een Chinese boot, varende onder Nederlandse vlag, voor de kust van het koninkrijk Badung geplunderd. Dit werd, in tegenstelling tot eerdere gevallen, hoog opgenomen door de koloniale autoriteiten. Gouverneur-generaal Van Heutsz wilde I Gusti Ngurah Made Agung, de vorst van Badung, laten zien dat het Nederlandse koloniale bestuur op politiek en militair vlak de macht in handen had op Bali. Van Heutsz onderstreepte, geïnspireerd door het ethisch-imperialistische discours uit die tijd, de noodzaak van militaire acties voor het brengen van economische voorspoed voor de lokale bevolking.²

Op 14 september 1906 landde het Koninklijk Nederlandsch-Indisch Leger (KNIL) op het strand in Sanur, Bali. Kunstenaar W.O.J. Nieuwenkamp (1874-1950) was, met toestemming van de koloniale

¹ Henk Schulte Nordholt, *The spell of power. A history of Balinese politics, 1650-1940* (Leiden 1996) 13; Piet Hagen, *Koloniale oorlogen in Indonesië. Vijf eeuwen verzet tegen vreemde overheersing* (Amsterdam 2018) 374-376; Ewald Vanvugt, *Zwartboek van Nederland overzee. Wat iedere Nederlander moet weten* (Amsterdam 2002) 271-280.

² Schulte Nordholt, *The spell*, 212.

autoriteiten, daarbij aanwezig en gaf in de krant, in zijn dagboek en latere boeken verslag van de gebeurtenissen. Daarbij verzamelde hij bovendien voorwerpen voor zichzelf en in opdracht van het Rijks Ethnographisch Museum in Leiden.³

Het machtscentrum van het rijk Badung werd dagen gebombardeerd voordat tussen 19 en 20 september 1906 een laatste aanval plaatsvond door de koloniale troepen. Via het dorp Kesiman werd opgerukt naar Den Pasar, dat het machtscentrum van Badung vormde, en verder naar Pemecutan. Vervolgens trokken ze naar het vorstendom Tabanan, dat bondgenoot van Badung was. Twee maanden later, eind november 1906, vond tot slot nog verzet plaats in Wongaya Gede, in de bergen van Tabanan, onder leiding van Sagung Wah, de jongere zus van de vorst van Tabanan.⁴

In elk van die plaatsen hebben zowel particulieren als het KNIL voorwerpen meegenomen. Hieronder zet ik per plaats uiteen hoe dat heeft plaatsgevonden. De officiële buit van het KNIL die in Nederland terecht is gekomen, is in het Rijks Ethnographisch Museum aanvankelijk ingeschreven met het serienummer 1602 en in het Koloniaal Museum in Haarlem en in het Museum voor Land- en Volkenkunde in Rotterdam respectievelijk onder de inventarisnummers H-15 t/m 28, H-70, H-851 t/m H-868, H-879 t/m H-889b, H-906b, H-915 t/m H-917 en H-973 en WM-12907 t/m 12975. De officiële muntschat arriveerde in Leiden onder het serienummer 1631. In dat museum was ook de collectie Nieuwenkamp te vinden onder serienummer 1586 en de officiële buit uit Wongaya Gede onder serienummer 1644.

In november en december 2023 is door middel van herkomstonderzoek ruimschoots aandacht besteed aan de omstandigheden waarin bovengenoemde voorwerpen zijn verworven en buitgemaakt. Vervolgens is gekeken naar de actuele status van de voorwerpen in bovenstaande series aan de hand van TMS (The Museum System), het collectiemanagementsysteem van het Wereldmuseum. De voorwerpen zijn naast de oudst bekende, in 1906 in Batavia door het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen gemaakte, inventarislijst gelegd⁵, de opgave gemaakt door het Bataviaasch Genootschap met betrekking tot de voorwerpen uit Wongaya Gede en het dagboek van Nieuwenkamp waarin hij bijhield wat hij waar verwierf. Er is, tot slot, gekeken naar vermissingen en andere opvallende kenmerken van de huidige collectie.

Over het taalgebruik nog het volgende. De koloniale archieven gebruiken voor de door het KNIL meegenomen voorwerpen de term 'buit'. Dit strookt met de in het Westen geldende opvatting van buit, namelijk als 'oorlogsroof': hetgeen in een oorlog aan de vijand wordt ontnomen en wat daarna door de overwinnende partij te gelde wordt gemaakt om de kosten van de oorlog te compenseren. Deze term heb ik overgenomen.

In dit verslag wordt de term 'verzamelen' gebruikt als uit liefhebberij of voor wetenschappelijke doeleinden voorwerpen bij elkaar gebracht worden. Het begrip doet echter geen recht aan dubbelzinnige situaties die gemakkelijk optreden binnen de ongelijke machtsverhoudingen die kenmerkend zijn voor de koloniale context. Soms worden voorwerpen bijvoorbeeld weliswaar uit liefde bij elkaar gebracht (zoals in het geval van kunstenaar W.O.J. Nieuwenkamp in dit verslag), maar

³ W.O.J. Nieuwenkamp, 'Brieven uit Bali' in het *Algemeen Handelsblad* in 1906, ongepubliceerd dagboek van W.O.J. Nieuwenkamp, W.O.J. Nieuwenkamp, *Zwerftochten op Bali* (Amsterdam 1910) en *Bali en Lombok* (Edam 1906-1910).

⁴ Francine Brinkgreve en David Stuart-Fox, 'Collections after colonial conflict. Badung and Tabanan, 1906-2006', in: Pieter ter Keurs red., *Colonial collections revisited* (Leiden 2007) 145-185, aldaar 153.

⁵ De lijst is te vinden in: Nationaal Archief te 's-Gravenhage (NA), 2.10.36.04. Archief van het Ministerie van Koloniën: Openbaar Verbaal, 1901-1953. Inv.nr. 458. Er moet nog een oudere, op Bali door majoor Bryan opgemaakte, lijst zijn, maar die is tot op heden niet in de archieven aangetroffen.

zijn deze verkregen door, of als gevolg van, geweld en daarmee in ongelijke, gewelddadige, machtsrelaties. Deze gevallen heb ik zoveel mogelijk duidelijk gemaakt.

In dit verslag wordt veelal gekozen voor de neutralere termen 'verwerven' en 'verkrijgen' voor het bijeenbrengen van voorwerpen. De positieve connotatie van belangeloosheid die kenmerkend is voor 'verzamelen', ontbreekt in 'verwerven' en 'verkrijgen'.

De wijze van verwerven

Kesiman

Op 19 september 1906 trokken de koloniale soldaten uit Sanur naar de Puri (paleis) Kesiman van de lokale, aan Badung ondergeschikte, vorst Gusti Ngurah Gde Kesiman. In de puri troffen de troepen niemand meer aan. De vorst bleek reeds gedood te zijn door één van zijn religieuze leiders en zijn stoffelijk overschot was naar de puri in Den Pasar overgebracht. De rest van de hovelingen was gevlucht naar Sanur.⁶ Door de overhaaste aftocht waren er veel voorwerpen achtergebleven in de puri.⁷

Fotograaf H.M. van Weede beschreef hoe hij door de puri en door de Pamerajan⁸ liep, de meest heilige plek voor de vorstelijke familie (in koloniale bronnen de 'fraaie huistempel'⁹ genoemd) en talloze wapens vond, zoals VOC-scheepskanonnen en 'mooi afgewerkte Portugeesche en Arabische sabels', en veel dagelijkse voorwerpen, in de haast achtergelaten.¹⁰ Kunstenaar Nieuwenkamp rapporteerde dat er veel uit dit paleis gestolen werd door de Balinese bevolking zelf. Francine Brinkgreve, conservator Insulair Zuidoost-Azië bij het Wereldmuseum van 2009 t/m 2023, suggereerde dat veel van dergelijke voorwerpen later verkocht werden aan Europese verzamelaars, zoals J.W. van Dapperen, die stelde veel uit de puri van Den Pasar te hebben.¹¹ Nader onderzoek naar de collectie Van Dapperen in het Wereldmuseum bracht echter geen van dergelijke voorwerpen aan het licht.¹² Nieuwenkamp stelde zelfs dat de puri in Kesiman 'leeggeplunderd is':

'Zelfs de honderden bordjes in de muren van den huistempel van den Radja als versiering ingemetseld, werden er bij alle uitgewerkt, alleen die waarvan bij het uithalen een scherf afbrak, bleven zitten. De steene voetstukken van 13 godenverblijven werden gedeeltelijk afgebroken om de goudstukken die in potjes daar in gemetseld waren, machtig te worden'.¹³

Die bordjes lijken overal, ook door koloniale militairen, afgebroken te zijn. Nieuwenkamp maakte melding van afgebroken bordjes in de buurt van de operatiebasis van het koloniale leger in Pabean Sanur.¹⁴ Een origineel bijschrift bij een eigentijdse foto van een militair bij dergelijke bordjes stelt: 'Den Pasar. Deze Mingborden probeerden de militairen uit pagodes, huistempels e.d. te verwijderen,

⁶ I Gusti Putu Djilantik, *Pri-hal kejadian perang Badoeng pada tahoen 1906; Indisch Militair Tijdschrift*, extra bijlagen, 1 januari 1911, 50.

⁷ H.M. van Weede, *Indische reisherinneringen* (Haarlem 1908) 452.

⁸ Sanggah Pamerajan, <https://www.babadbali.com/pura/plan/merajan.htm> (geraadpleegd 15 december 2023).

⁹ 'De expeditie naar Bali. II', *De Telegraaf*, 15 september 1906.

¹⁰ Van Weede, *Indische*, 452.

¹¹ Brinkgreve en Stuart-Fox, 'Collections after', 151.

¹² J.W. van Dapperen schonk in 1930 het Koloniaal Instituut een collectie rijstmesjes van verschillende eilanden uit de Indonesische archipel: TM-592-1 t/m TM-592-21.

¹³ [W.O.J. Nieuwenkamp], 'Brieven uit Bali, Gitgit 1906', *Algemeen Handelsblad*, 24 december 1906.

¹⁴ Ongepubliceerd dagboek W.O.J. Nieuwenkamp, Aantekeningen zondag 16 september, pagina 126.

hetgeen meestal niet gelukte. Daardoor zijn veel fraaie exemplaren gebroken.¹⁵

Figuur 2 Militair voor de afgebroken bordjes in een van de puri. Collectie Bronbeek 1971.07.13-1-16

Den Pasar

De volgende morgen (20 september 1906) trokken de troepen op naar Den Pasar, het hart van het vorstendom Badung. Daar wachtte de vorst van Badung, vergezeld door enige honderden, in witte kleding gehulde en met krissen en lansen gewapende, vrouwen en mannen de troepen op om 'puputan' te plegen.

Puputan moet begrepen worden als een ultieme daad van verzet: als een massale, rituele 'oorlog tot het einde', als de keuze voor de dood ter verdediging van de waarheid, in plaats van overgave aan de vijand.¹⁶ De Balinese vrouwen waren daarbij in hun mooiste kleding gestoken en droegen kostbare juwelen.¹⁷ Hoewel de koloniale autoriteiten een dergelijke daad voorzien hadden, werd het uiteindelijk een drama dat de koloniale verbeelding oversteeg.¹⁸ Mannen, vrouwen en kinderen stortten zich in het vuur van de troepen of kristen anderen, terwijl de puri brandde.¹⁹

'Vrouwen met wapens in de hand, lans of kris, en kinderen op den arm, liepen onvervaard op de troepen in en zochten den dood. (...) Herhaaldelijk werden de overlevenden gesommeerd, om de wapens neer te leggen en zich over te geven, doch te vergeef. Van elke vuurpauze maakten de niet gekwetsten gebruik om de gewonden te krissen, en daarna stormden zij opnieuw met het blanke wapen op den troep in. Personen die aanvankelijk voor ons vuur waren gevluht keerden terug, zich als het ware schamende over hunne wankelmoedigheid en zochten den dood. In korten tijd was dit drama afgespeeld, en waren de vorst met zijne familieleden en vrouwen, alsmede eenige kinderen, gesneuveld'.²⁰

¹⁵ <http://museumbronbeek.nl/#39ecf3f3-4542-4234-9f99-a201d519db31> > (geraadpleegd 29 december 2023).

¹⁶ I Gde Parimarta, 'Aktualisasi nilai-nilai 'Puputan' dalam pembangunan karakter bangsa', *Jurnal Kajian Bali* 1, no. 2 (2011) 123-139, aldaar 124.

¹⁷ Van Weede, *Indische*, 470.

¹⁸ Schulte Nordholt, *The spell*, 213.

¹⁹ NA 2.10.52.01. Archief van het Ministerie van Koloniën. Politieke verslagen en berichten uit de Buitengewesten, 1898-1940. Inv.nr. 1516. Journaal van den Chef van den Staf der expeditie naar Bali van 19 september tot en met 23 september 1906; 'Onze Oost. Fransche mail. Batavia, 3 en 4 Oct. Bali', *Algemeen Handelsblad*, 31 oktober 1906; *Algemeen Handelsblad*, via de *Javabode* van 28 september 1906, 23 oktober 1906.

²⁰ NA, 2.10.52.01. Archief van het Ministerie van Koloniën. Politieke verslagen en berichten uit de Buitengewesten, 1898-1940. Inv.nr.1516. Journaal van den Chef van den Staf der expeditie naar Bali van 19 september tot en met 23 september 1906.

Nadat de vorst van Badung overleden was, vluchtten de overgebleven volgelingen weg. Na afloop lagen de lijken in groten getale op elkaar gestapeld.²¹ De Balinese verliezen werden door de koloniale autoriteiten geschat op 400²² of 600²³, terwijl Nieuwenkamp het echter op 1000 of 1800 schatte.²⁴ Tegenwoordig wordt uitgegaan van meer dan duizend doden.²⁵ Aan Nederlandse zijde sneuvelden vier man.²⁶

Na afloop van de puputan werden de doden door de punggawa van Buleleng, I Gusti Putu Djelantik, vergezeld door assistent-resident van Badung, H.J.E.F. Schwartz, geïdentificeerd aan de hand van de krissen die bij hen hoorden.²⁷ Daarbij werden de wapens zoveel mogelijk meegenomen.²⁸ In kranten werd door betrokkenen bericht dat 'talrijke krissen met prachtige grepen, ter waarde van wel duizend gulden en meer' in Nederlandse handen vielen.²⁹ Ook werden uit de massa lijken vergulde speerpunten gehaald.³⁰ Sommige koloniale soldaten behielden lanspunten als herinnering: zo was er een soldaat die de afgebroken speerpunt van de lans die door zijn gordel was gegaan, bewaarde.³¹

Ondertussen werd in de brandende puri door Balinezen, waarvan sommigen naar verluid zelfs uit Sanur waren gekomen, geroofd.³² Een krant als de *Sumatra Bode* stelde dat het enkel en alleen Balinezen waren die roofden. De krant beweerde dat er 'letterlijk niets van waarde' meer over was in de verschillende puri en dat vanuit de puri van Den Pasar zelfs 'heele deuren en dakbinten' weggedragen werden door de lokale bevolking.³³ Onofficiële berichten in Nederlandse kranten maakten echter ook melding van Nederlandse soldaten die roofden. Zo werden in de puri soldaten ontdekt in een eerder door officieren verzegelde kamer met kostbaarheden. 'Roven' (waarmee bedoeld werd dat voorwerpen mee werden genomen door individuen en zo buiten de officiële buit van het KNIL vielen) was, zo werd in de krant gesteld, onmogelijk om tegen te gaan.³⁴ Dat het ook echt gebeurde, bevestigt Nieuwenkamp in zijn dagboek als hij meldt dat hij van de bivakcommandant in Den Pasar een tempelornament kreeg en van een soldaat een bel kocht (zie pagina 7) – dit waren allemaal voorwerpen die buiten de officiële buit vielen.³⁵ Tevens werd door Nieuwenkamp gemeld dat door soldaten moedwillig stenen beelden en houtsnijwerk werden vernield.³⁶

²¹ 'Brieven uit Bali van pastoor H. Fisscher', in: *Berichten uit Nederlandsch Oost-Indië voor de leden van den Sint-Claverbond* ('s-Gravenhage 1907) 11.

²² Schulte Nordholt, *The spell*, 214, n. 64.

²³ NA, 2.10.52.01. Archief van het Ministerie van Koloniën. Politieke verslagen en berichten uit de Buitengewesten, 1898-1940. Inv.nr.1516. Journaal van den Chef van den Staf der expeditie naar Bali van 19 september tot en met 23 september 1906.

²⁴ Ongepubliceerd dagboek W.O.J. Nieuwenkamp, Aantekeningen donderdag 20 september, pagina 130.

²⁵ Schulte Nordholt, *The spell*, 214, Djlantik, *Pri-hal*.

²⁶ Hagen, *Koloniale oorlogen*, 376; *Berichten uit Nederlandsch Oost-Indië voor de leden van den Sint-Claverbond* ('s-Gravenhage 1907), 'Brieven uit Bali van pastoor H. Fisscher', 13; Ongepubliceerd dagboek W.O.J. Nieuwenkamp, Aantekeningen donderdag 20 september, pagina 130.

²⁷ *Algemeen Handelsblad*, via de *Javabode* van 28 september 1906, 23 oktober 1906.

²⁸ NA, 2.10.52.01. Archief van het Ministerie van Koloniën. Politieke verslagen en berichten uit de Buitengewesten, 1898-1940. Inv.nr.1516. Journaal van den Chef van den Staf der expeditie naar Bali van 19 september tot en met 23 september 1906.

²⁹ *Algemeen Handelsblad*, via de *Javabode* van 28 september 1906, 23 oktober 1906.

³⁰ Van Weede, *Indische*, 466.

³¹ Van Weede, *Indische*, 458-459.

³² NA, 2.10.52.01. Archief van het Ministerie van Koloniën. Politieke verslagen en berichten uit de Buitengewesten, 1898-1940. Inv.nr.1516. Journaal van den Chef van den Staf der expeditie naar Bali van 19 september tot en met 23 september 1906.

³³ 'De expeditie naar Bali', *Sumatra Bode*, 18 oktober 1906.

³⁴ 'Onze Oost. Fransche mail. Batavia, 3 en 4 Oct. Bali', *Algemeen Handelsblad*, 31 oktober 1906.

³⁵ Ongepubliceerd dagboek W.O.J. Nieuwenkamp, Aantekeningen woensdag 26 september 1906, pagina 136.

³⁶ Nieuwenkamp, *Bali en Lombok*, 175.

Pemecutan

Dezelfde dag, 20 september, trok het KNIL op naar Pemecutan. De oude vorst Gusti Ngurah Pemecutan liet zich daarop op zijn draagstoel naar buiten dragen en stak zichzelf met zijn volgelingen buiten de puri, die in brand gestoken was, dood.³⁷ Terwijl de puri uitbrandde, werden door de militaire autoriteiten gouden en zilveren voorwerpen aangetroffen. Er werd ook melding gemaakt van dwangarbeiders, onderdeel van het KNIL, die uit de puri voorwerpen roofden en die trachtten te verkopen. Andere dwangarbeiders leverden sieraden in bij de autoriteiten.³⁸ De draagstoel van de vorst werd buitgemaakt door het leger.³⁹ In legerdocumenten werd ook hier weer gesproken over Balinezen die de puri leegroofden.⁴⁰ Het is dan ook merkwaardig dat kapitein A.A.G. Feuilletau de Bruijn in zijn gepubliceerde verslag van de militaire acties stelde dat er in Pemecutan niets officieel buit kon worden gemaakt.⁴¹

Het journaal van de militaire staf omschreef de officiële buit van 20 september als zijnde voorlaadgeweren, twee achterlaadgeweren, veel hou- en steekwapens ('waaronder zeer kostbare'), verschillende kanonnen ('lilla's'), kisten met Chinees geld ('kepeng'), zeventien honderd gulden aan rijksdaalders in de puri van Den Pasar, veel kruit en lood en 'eene aanzienlijke hoeveelheid sieraden en goederen'.⁴²

Tabanan

Vervolgens trok het KNIL verder naar het andere vorstendom, Tabanan. Het arriveerde daar op 27 september. Tabanan vormde voor het KNIL het laatste doelwit, omdat het een bondgenoot van Badung was.⁴³ In Tabanan trof het KNIL vorst I Gusti Ngurah Agung met enige honderden ongewapende mannen. Hij gaf zich direct over.⁴⁴ W.O.J. Nieuwenkamp bezocht de vorst na diens arrestatie in het geheim (hij schreef dat hij niet zou verklappen hoe dat mogelijk was) in de nacht van 27 op 28 september.⁴⁵ Diezelfde nacht zouden de oude vorst en de kroonprins zelfmoord plegen. De rest van de familie werd naar Lombok verbannen.

De puri Tabanan was intact gebleven en niet in brand gestoken als de puri in het vorstendom Badung, maar werd door het KNIL volledig ontmanteld en net als de overige puri getransformeerd tot legerkamp. De bezittingen van de vorst werden tijdens een door de koloniale autoriteiten opgezette openbare veiling verkocht. De opbrengst was bedoeld om de naar Lombok verbannen vorstelijke familie te onderhouden.⁴⁶ Bij de openbare verkoop werd door de Nederlandse autoriteiten ervoor

³⁷ Djlantik, 'Pri-hal', Van Weede, *Indische*, 473.

³⁸ NA, 2.10.52.01. Archief van het Ministerie van Koloniën. Politieke verslagen en berichten uit de Buitengewesten, 1898-1940. Inv.nr. 1516. Journaal van den Chef van den Staf der expeditie naar Bali van 19 september tot en met 23 september 1906;

³⁹ Brinkgreve en Stuart-Fox, 'Collections after', 150. De draagstoel bevindt zich in het Museum Nasional Indonesia onder het inventarisnummer 13180.

⁴⁰ NA, 2.10.52.01. Archief van het Ministerie van Koloniën. Politieke verslagen en berichten uit de Buitengewesten, 1898-1940. Inv.nr. 1516. Journaal van den Chef van den Staf der expeditie naar Bali van 23 september 1906.

⁴¹ A.A.G. Feuilletau de Bruijn, *De expeditie naar Bali in 1906* (Breda 1925) 45.

⁴² NA, 2.10.52.01. Archief van het Ministerie van Koloniën. Politieke verslagen en berichten uit de Buitengewesten, 1898-1940. Inv.nr. 1516. Journaal van den Chef van den Staf der expeditie naar Bali van 19 september tot en met 23 september 1906;

⁴³ Francine Brinkgreve, 'Vorsten van Bali en koloniaal gezag', in: Endang Sri Hardiati en Pieter ter Keurs red., *Indonesia. De ontdekking van het verleden* (Amsterdam 2005) 128.

⁴⁴ Djlantik, 'Pri-hal'.

⁴⁵ Nieuwenkamp, *Bali en Lombok*, 173; Brinkgreve, 'Vorsten', 133; Brinkgreve en Stuart-Fox, 'Collections after', 153; Ewald Vanvugt, *De verovering van Bali. Documentaire reisroman* (Haarlem 2006) 320-321.

⁴⁶ R. Goris, 'Nota over de wenschelijkheid of noodzakelijkheid van het teruggeven aan de herstelde Zelfbestuurders op Bali van voorwerpen, voorheen als krijgsbuit door onze regeering verworven', ([z.p.] 1937) 38; W.O.J. Nieuwenkamp, *Bali en Lombok* (Edam 1906-1910) 187.

gewaakt dat wat zij als 'poesaka' beschouwden, namelijk voorwerpen waaraan de lokale heersers hun macht en legitimiteit zouden ontleen⁴⁷, in handen zouden vallen van Balinezen die daaraan gezag en aanzien bij de bevolking zouden kunnen ontleen. Dergelijke voorwerpen, zoals de kris (met de naam I Ganja Iras) van de vorst, werden opgekocht door het Nederlandse gezag.⁴⁸

Kunstenaar Nieuwenkamp kocht op deze veiling onder meer houten deuren uit de puri van Tabanan, zilveren voorwerpen als potjes, bekens en ringen, muziekinstrumenten, lansens, schotten voor de hoofdeinden van bedden en zwaarden.⁴⁹ Later hier meer over.

Wongaya Gede (Tabanan)

Eind november 1906, deed Sagung Wah, de jongere zus van de vorst van Tabanan, een aanval op de Nederlandse bezetting. Vanuit het bergdorp Wongaya Gede leidde ze het verzet in het dorp Tuakilang.⁵⁰ Drieëndertig Balinezen sneuvelden.⁵¹

De lansens en krissen waarmee de troepen gewapend waren, werden ingenomen door het KNIL.⁵² De krissen zouden afkomstig zijn uit belangrijke tempels en werden door de bevolking als waardevol gezien.⁵³

De collectie Zuid-Bali 1906 in het huidige Wereldmuseum

De collectie in het huidige Wereldmuseum die te relateren is aan de gebeurtenissen in Zuid-Bali in 1906 bestaat uit:

- 1) De officiële buit van voorwerpen van het KNIL uit Badung (zie bijlage 1.1 en 1.5);
- 2) De door het KNIL in beslaggenomen geldstukken (zie bijlage 1.2.);
- 3) De in beslaggenomen wapens uit Wongaya Gede, Tabanan (zie bijlage 1.3);
- 4) De door Nieuwenkamp op de veiling in Tabanan aangekochte voorwerpen, door hem zelf meegenomen voorwerpen uit de ruïnes van de verschillende puri (zoals de deuren uit Den Pasar), verkregen en gekochte voorwerpen van Nederlandse militairen (zoals een ornament van kepengs die hij kreeg van de bivak commandant en een bel die hij kocht van een soldaat⁵⁴) en van de lokale bevolking aangekochte voorwerpen in de voormalige machtscentra (zoals een kris met een leeuwtje in Pemecutan⁵⁵). Particulieren zullen ook aan de Nederlandse musea, die nu deel uitmaken van het Wereldmuseum, voorwerpen hebben geschonken, maar een eerste onderzoek daarnaar leverde niet geen concreet resultaat op (zie bijlage 1.4).

⁴⁷ Het woord 'pusaka' is tegenwoordig een Indonesisch woord met een meer algemene betekenis: het betreft voorwerpen met een bijzondere waarde, vergelijkbaar met het begrip 'erfgoed'.

⁴⁸ *Notulen van de Algemeene en Directie-vergaderingen van het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen*. Deel 46 1908 (Batavia / 's Gravenhage 1908). Notulen vergadering 17 februari 1908, 16; Brinkgreve en Stuart-Fox, 'Collections after', 154-155.

⁴⁹ Ongepubliceerd dagboek W.O.J. Nieuwenkamp, Aantekeningen zondag 6 januari 1907, 238 en vrijdag 18 januari, 250.

⁵⁰ Brinkgreve en Stuart-Fox, 'Collections after', 153.

⁵¹ Djlantik, *Pri-hal*.

⁵² *Notulen van de Algemeene en Directie-vergaderingen van het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen*. Deel 45 1907 (Batavia / 's Gravenhage 1908). Notulen vergadering 17 februari 1907, 17.

⁵³ Brinkgreve en Stuart-Fox, 'Collections after', 159.

⁵⁴ Ongepubliceerd dagboek W.O.J. Nieuwenkamp, Aantekeningen woensdag 26 september 1906, 136.

⁵⁵ *Ibidem*, dinsdag 2 oktober 1906, 142.

5) Voorwerpen die vermist zijn: dit betreft 30 voorwerpen die geregistreerd zijn onder evenveel inventarisnummers. Hiervan zijn 29 voorwerpen afkomstig uit Badung en 1 voorwerp is afkomstig uit Tabanan.

De officiële buit uit Badung (bijlagen 1.1, 1.2. en 1.5 - behalve RV-1586-119 die uit Tabanan komt)

De koloniale autoriteiten hadden als uitgangspunt dat privaat eigendom onschendbaar was en dat enkel de bezittingen van de Balinese vorsten, de 'waardigheidsteekenen, geschenken en onderscheidingsteekenen van het Gouvernement (...) voorts het oorlogsmateriaal, waaronder niet vallen sierwapens' als staatsbezit werden beschouwd.⁵⁶ Maar aangezien alle 'op het slagveld gevonden onbeheerde goederen' ook als 'buit' werden aangemerkt, werd het klaarblijkelijk legitiem gevonden persoonlijke sieraden en staatsiekrissen als Nederlands eigendom te beschouwen. Van alle door het KNIL op het 'slagveld' buitgemaakte voorwerpen werd een deel vanwege zijn culturele en etnografische waarde bestemd voor musea in Batavia en Nederland en een deel werd verkocht ten bate van de Nederlandse schatkist.⁵⁷

Tussen 20 september en 9 oktober 1906 werd deze officiële buit, met het bloed soms nog op de krissen,⁵⁸ op Bali geïnventariseerd door het KNIL. Begin oktober werd de puri Den Pasar door het leger verlaten en werd op 9 oktober de buit overgebracht naar Sanur.⁵⁹ In de week die daarop volgde vroeg het Ministerie van Binnenlandse Zaken, op verzoek van directeur Schmeltz die daarnaar had gevraagd, de gouverneur-generaal bij de verdeling van de buit de belangen van het Rijks Ethnographisch Museum in Leiden in het oog te houden.⁶⁰ Ondertussen wachtte men in Bali voor het vervoer van de collectie op een schip dat rechtstreeks naar Batavia zou varen. Dat gebeurde begin november.

Op 5 november, een dag nadat het schip met kostbaarheden in Tandjong Priok in Batavia was binnen gelopen, nam C.M. Pleyte de goederen namens het Bataviaasch Genootschap in ontvangst. Meteen bleek dat de inventaris niet klopte: slechts acht van de negen kisten van de in Bali door majoor J. Bryan opgemaakte inventaris waren toegezonden.⁶¹ Er is toen een nieuwe inventaris opgemaakt, die nu nog steeds de oudst beschikbare inventaris is⁶², een selectie gemaakt van de te verkopen voorwerpen ('waardelooze stukken en fragmenten'⁶³) en een verdeling van de voorwerpen voorgesteld over het museum van het Bataviaasch Genootschap in Batavia en het Koloniaal Museum

⁵⁶ Archief Wereldmuseum. Inv.nr. NL-LdnRMV_A01_063_00072. Brief eerste gouvernements-secretaris (wg) Hulshoff Pol aan de commandant van het KNIL en chef van het departement van oorlog in Nederlands-Indië, Buitenzorg, 26 januari 1907.

⁵⁷ Zie deel C ('Staat van voorwerpen, buitgemaakt op het eiland Bali gedurende de expeditie van 1906, welke voor rekening van den Lande in het openbaar zullen worden verkocht') in de inventarislijst opgemaakt door het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen. Er is niets bekend over de opbrengst. NA, 2.10.36.04. Archief van het Ministerie van Koloniën: Openbaar Verbaal, 1901-1953. Inv.nr. 458.

⁵⁸ De greep van kris met het huidige inventarisnummer RV-1602-14 was, toen die tentoongesteld werd in Leiden, nog met bloed besmeerd. H.H. Juynboll, *Bali en Lombok*. Catalogus van 's Rijks Ethnographisch Museum deel 7 (Leiden 1912) 76.

⁵⁹ NA, 2.10.52.01. Archief van het Ministerie van Koloniën. Politieke verslagen en berichten uit de Buitengewesten, 1898-1940. Inv.nr. 1516. Afschrift journaal van den Chef van den Staf (Van Rietschoten) der expeditie naar Bali van den 3den October 1906 tot en met den 6de October 1906; inv.nr. 1644. Afschrift journaal van den Chef van den Staf (Van Rietschoten) der expeditie naar Bali van den 13den October 1906 tot en met den 17den October 1906.

⁶⁰ NA, 2.10.36.04. Archief van het Ministerie van Koloniën: Openbaar Verbaal, 1901-1953. Inv.nr. 414. Brief Ministerie van Binnenlandse Zaken, d.d. 17 oktober 1906; Archief Wereldmuseum. Inv.nr. NL-LdnRMV_A01_053_00139. Brief van het Departement van Koloniën aan de Minister van Koloniën, d.d. 3 november 1906.

⁶¹ *Notulen van de Algemeene en Directie-vergaderingen van het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen*. Deel 44 (Batavia / 's Gravenhage 1907). Notulen vergadering 26 november 1906, 119; Brinkgreve en Stuart-Fox, 'Collections after', 160.

⁶² De inventaris die in Bali door majoor Bryan opgemaakt is, is tot op heden niet gevonden.

⁶³ *Notulen van de Algemeene en Directie-vergaderingen van het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen*. Deel 44 (Batavia / 's- Gravenhage 1907). Notulen vergadering 26 november 1906, 119.

in Haarlem, het Rijks Ethnographisch Museum in Leiden en het Museum voor Land- en Volkenkunde in Rotterdam.⁶⁴

De voorgestelde verdeling kon echter de goedkeuring van president F.A. Lieftrinck niet wegdragen: hij vond dat de musea in Rotterdam (Museum voor Land- en Volkenkunde) en Haarlem (Koloniaal Museum) zeer stiefmoederlijk werden bedeed. De commissie besloot toen dat niet het genootschap, maar het ministerie in Nederland moest besluiten waar wat heen ging. Dat werd dan ook gedaan, waarbij het Museum voor Land- en Volkenkunde in Rotterdam ervoor pleitte de belangen van het Rotterdamse museum in het oog te houden.⁶⁵ Iets dat het Rijks Ethnographisch Museum in Leiden al tijdens de militaire handelingen had gedaan bij zowel de nationale als de koloniale regering.⁶⁶

Uiteindelijk werd in de zomer van 1907 in het Rijks Ethnographisch Museum in Leiden, met behulp van twee externe deskundigen (etnoloog A.W. Nieuwenhuis en oud-gouverneur van Sulawesi en verzamelaar G.W.W.C. Baron van Hoëvell), de selectie gemaakt. Het uitgangspunt van de selectie was de aanwezigheid van 'doubletten'. In deze periode verwezen doubletten naar voorwerpen die over het algemeen als 'hetzelfde' (in dit geval als sprekende representaties van een cultuur) werden gezien, maar die tegenwoordig niet meer als identiteit beschouwd zouden worden. Aangezien zich in de collectie van het Rijks Ethnographisch Museum nog zo weinig Balinese voorwerpen bevonden, werd echter het aandeel doubletten door directeur J.D.E. Schmeltz zeer gering geacht.⁶⁷ Uiteindelijk heeft het Rijks Ethnographisch Museum daardoor dan ook de eerste keuze gehad. Samen met de voorwerpen die Nieuwenkamp onder meer voor dit museum had verworven, is de collectie, in navolging van een drukbezochte tentoonstelling van de buit in Batavia tijdens de paasdagen van 1907, in de zomer van 1907 tentoongesteld in het Rijks Ethnographisch Museum.⁶⁸

Afhankelijk van de wijze van telling en het moment van telling⁶⁹ zijn circa 186 voorwerpen van de officiële buit in Leiden beland (inv.nr. RV-1602-1 t/m RV-1602-185). Het Koloniaal Museum in Haarlem ontving in september 1907 vijfendertig voorwerpen en Rotterdam 59 (zie bijlagen 1.1., 1.2. en 1.5). Eén kris belandde in de collectie van het Museum van Kunstnijverheid in Haarlem.⁷⁰

De oudste inventaris reflecteert de nummering en samenstelling van de huidige collectie met het Leidse serienummer 1602 en de Haarlemse en Rotterdamse voorwerpen: vrijwel één op één zijn de in 1906 geïnventariseerde voorwerpen te herleiden tot de voorwerpen in het huidige Wereldmuseum.

Wel zijn binnen de collectie, soms onverklaarbare, veranderingen opgetreden. Enerzijds zijn er in 1914 verschillende voorwerpen gestolen en zijn er tussen 1906 en 2023 voorwerpen vermist geraakt (zie tabel I) en anderzijds wijken de beschrijvingen van de krissen in de oudste museumcatalogus van de

⁶⁴ Idem; Archief Wereldmuseum. Inv.nr. NL-LdnRMV_A01_063_00070 en NL-LdnRMV_A01_063_00071. Afschrift brief president Bataviaasch Genootschap F.A. Lieftrinck aan eerste gouvernements-secretaris, d.d. 6 december 1906.

⁶⁵ NA, 2.10.36.04. Archief van het Ministerie van Koloniën: Openbaar Verbaal, 1901-1953. Inv.nr. 440.

⁶⁶ Archief Wereldmuseum. Inv.nr. NL-LdnRMV_A01_217_00252. Brief J. Schmeltz aan W.O.J. Nieuwenkamp, d.d. Leiden, 21 september 1906.

⁶⁷ NA, 2.10.36.04. Archief van het Ministerie van Koloniën: Openbaar Verbaal, 1901-1953. Inv.nr. 484. Afschrift Brief directeur Rijks Ethnographisch Museum J. Schmeltz aan de curatoren der Rijks Universiteit te Leiden, d.d. 6 augustus 1907.

⁶⁸ 'Tentoonstelling van ethnographische voorwerpen van Bali en Celebes', *Soerabaijasch Handelsblad*, 21 oktober 1907.

⁶⁹ Op dit moment vallen 187 inventarisnummers onder het serienummer 1602. Het voorwerp met het inventarisnummer RV-1602-0-1 is in 1998 toegevoegd. Daarnaast is het goed om te weten dat voorwerpen die in de oorspronkelijke lijst uit 1906 bij elkaar gevoegd waren, van elkaar gesplitst zijn toen ze opgenomen werden in het museum (dit is bijvoorbeeld het geval bij de 'zilveren bloemhouders, drie stuks' in de lijst van 1906 die vermoedelijk RV-1602-88a, RV-1602-88b en TM-H-855 werden). In een enkel geval zijn voorwerpen door omstandigheden later van elkaar gescheiden (zoals een kris en een schede, inv.nr. RV-1602-15 en RV-1602-15a).

⁷⁰ NA, 2.10.36.04. Archief van het Ministerie van Koloniën: Openbaar Verbaal, 1901-1953. Inv.nr. 484. Afschrift brief directeur Rijks Ethnographisch Museum J. Schmeltz aan de curatoren der Rijks Universiteit te Leiden, d.d. 6 augustus 1907.

collectie in het Rijks Ethnographisch Museum in Leiden, gemaakt door H.H. Juynboll⁷¹, soms af van de huidige omschrijvingen of zijn er andere onverklaarbare zaken (zie tabel II).

Tabel II - Onregelmatigheden	
Inventarisnummer:	Opmerkingen:
<i>Collectie Rijks Ethnographisch Museum Leiden:</i>	
RV-1602-0-1	Onbegrepen inventarisnummer zonder documentatie. Duikt voor het eerst in 1998 op.
RV-1602-3	Dit inventarisnummer zou gestolen moeten zijn, maar er ligt een kris en schede.
RV-1602-8	Dit zou enkel een schede moeten zijn, maar het is een kris.
RV-1602-15 en RV-1602-15a	RV-1602-15 is overeenkomstig de catalogus van Juynboll een schede, maar later (nadat iets(?) is vermist in 1947) is daar RV-1602-15a aan toegevoegd (een schede en wrangka).
RV-1602-10	De opgegeven lengte en bochten kloppen niet met de catalogus van Juynboll (1912) en er zou een schede bij moeten zijn die er niet meer ligt.
RV-1602-20	Er zou een schede bij de kris moeten zijn die er niet meer ligt.
RV-1602-21	Alleen nog een schede aanwezig. De kris is afwezig.
RV-1602-25	Klopt de schede met de beschrijving in Juynboll?
<i>Collectie Koloniaal Museum Haarlem, later overgaan in collectie Tropenmuseum Amsterdam:</i>	
De oorspronkelijke inventaris noemt drie krissen en een schede die bij een kris is gevoegd, maar in huidige collectie staan 5 krissen.	
Maar 1 ring in huidige collectie in plaats van de genoemde twee ringen op de oorspronkelijke lijst uit 1907.	
Onduidelijk is wat het 'stuk van een bed voorhang' is uit de oorspronkelijke inventaris.	
Er stonden veertien stukken textiel in oorspronkelijke inventaris, vijftien staan in de huidige collectie vermeld.	
<i>Collectie Rotterdam:</i>	
In de oorspronkelijke lijst staan twee stukjes beschilderd bladgoud. Er is er nu slechts één (WM-12928).	
Eén van de twee 'beslagen ringen' op de originele lijst staat misschien nu vermeld als 'geweerband' (WM12961)? De andere 'beslagen ring' is afwezig in de huidige lijst.	
In de oorspronkelijke lijst stonden vermeld 23 stukken textiel + een stuk bedgordijn; in de huidige collectie staan 26 stukken textiel en 1 stuk bedgordijn (WM-12955).	
De beker van 'klapperdop' en de 'roodaarde' kendi, waterkruik, zijn niet meer terug te vinden.	
WM-12965	Enkel kris aanwezig.
WM-12968	Enkel kris aanwezig.
<i>Algemeen:</i>	
De oorspronkelijke inventarislijst geeft 77 textiele voorwerpen. Het zijn er in alle collecties tezamen meer.	

⁷¹ Juynboll, *Bali en Lombok*.

Het karakter van de collectie in het Wereldmuseum reflecteert haar oorsprong als oorlogsbuit: talloze wapens (krissen, lansen en enkele voorladers), veel sieraden en kostbare textielen die met name de vrouwen droegen tijdens de puputan en waardevolle of bijzondere gebruiksvoorwerpen (kommen, offerschalen, pinangscharen, een bedgordijn of tempelsieraad).

Munten (bijlage 1.2)

De in de puri van Den Pasar gevonden 'kepengs' ter waarde van 523,35 gulden waren ingewisseld tegen guldens en, samen met het bedrag van 829,40 gulden aan in beslag genomen Nederlandse munten, gestort in de kas van de kwartiermeester van het garnizoen. De munten die volgens de koloniale autoriteiten een oudheidkundige waarde leken te hebben, zijn bewaard.⁷² In januari 1907 zijn deze 112 zilveren en drie kleine, dunne gouden muntstukken in een geldzak in een blikken kistje naar de plaatselijke legercommandant in Surabaya gestuurd. Daarbij zaten ook Amerikaanse dollars die ingewisseld konden worden.⁷³

Het Bataviaasch Genootschap ontving in het voorjaar van 1907 drie gouden en 52 zilveren munten. Naar het Nederlandse Ministerie van Binnenlandse Zaken werden in juni van dat jaar zestig zilveren munten gestuurd die verdeeld werden over culturele instellingen of verkocht konden worden.⁷⁴ Het geheel of een deel daarvan belandde in het Haagse Koninklijk Penningkabinet. Tweeëntwintig zilveren munten werden door dit Penningkabinet in oktober 1907 naar het Rijks Ethnographisch Museum gestuurd⁷⁵ en ingeschreven onder serienummer 1631. Eenentwintig munten bevinden zich nog steeds in de huidige collectie maar zijn geregistreerd onder 18 inventarisnummers (RV-1631-1 t/m RV-1631-18). RV-1631-19 (een Yen) werd sinds 1994 als vermist opgegeven.

Wongaya Gede (Tabanan) (bijlage 1.3)

De lansen en speren die op 28 november 1906 ingenomen zijn door het KNIL in Wongaya Gede (Tabanan) zijn verdeeld over het Bataviaasch Genootschap en Leiden. Batavia kreeg in februari 1908 negentien lansen en vier krissen, het Rijks Ethnographisch Museum in Leiden ontving in maart 1908 zeven lansen en één kris.⁷⁶ Deze bevinden zich allemaal nog in de collectie onder serienummer 1644.

De inventarisnummers voor de lansen zijn: RV-1644-1 t/m 7 (waarbij moet worden opgemerkt dat RV-1644-6 een afgebroken fragment van de steel van een lans is). RV-1644-8 betreft de kris.

Collectie Nieuwenkamp (bijlage 1.4)

De bronnen om de herkomst van de collectie Nieuwenkamp in het Wereldmuseum te reconstrueren, waren het onuitgegeven dagboek van W.O.J. Nieuwenkamp (waarvan de pagina's dat zijn tijd op Bali bestrijkt als kopie in het bezit is van het Wereldmuseum), de correspondentie tussen Nieuwenkamp

⁷² NA, 2.10.52.01. Archief van het Ministerie van Koloniën. Politieke verslagen en berichten uit de Buitengewesten, 1898-1940. Inv.nr. 1644. Afschrift journaal van den Chef van den Staf (Van Rietschoten) der expeditie naar Bali van den 13den October 1906 tot en met den 17den October 1906.

⁷³ NA, 2.10.36.04. Archief van het Ministerie van Koloniën: Openbaar Verbaal, 1901-1953. Inv.nr. 483. Afschrift brief van de troepencommando op Bali, majoor Bryan, d.d. Den Pasar, 26 januari 1907.

⁷⁴ NA, 2.10.36.04. Archief van het Ministerie van Koloniën: Openbaar Verbaal, 1901-1953. Inv.nr. 483. Brief F.A. Lieftrinck aan de Directeur Onderwijs, Eeredienst en Nijverheid, d.d. Batavia, 25 maart 1907.

⁷⁵ Archief Wereldmuseum. Inv.nr. NL-LdnRMV_A01_063_00185. Brief Koninklijk Penningkabinet aan J. Schmeltz, directeur van het Rijks Ethnographisch Museum in Leiden, d.d. Den Haag, 10 oktober 1907.

⁷⁶ *Notulen van de Algemeene en Directie-vergaderingen van het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen*. Deel 46 1908 (Batavia / 's Gravenhage 1908). Notulen vergadering 17 februari 1908, 17; Archief Wereldmuseum. Inv.nr. NL-LdnRMV_A01_064_00156. Brief referendaris chef van het Kabinet der Ministerie van Koloniën aan J. Schmeltz, directeur van het Rijks Ethnographisch Museum in Leiden, d.d. 19 maart 1908.

en het Rijks Ethnographisch Museum in het archief van het Wereldmuseum en de door hem uitgegeven boeken *Bali en Lombok* (Edam 1906-1910) en *Zwerftochten op Bali* (Amsterdam 1910).

In voorjaar van 1906 reisde W.O.J. Nieuwenkamp als kunstenaar naar Bali en kreeg hij toestemming om die herfst met het KNIL mee te reizen tijdens de oorlog. Nieuwenkamp vroeg directeur Schmeltz van het Rijks Ethnographisch Museum of hij voor rekening van het museum voorwerpen mocht verzamelen.⁷⁷ Schmeltz's bevestigende antwoord bereikte hem pas op 29 november 1906, ruim twee maanden na de veldtocht. Nieuwenkamp verzuchtte toen dat al 'ontzettend veel vernield' was, in stukken gehakt en of in veldkeukens verbrand, en ook gestolen.⁷⁸

Toch blijkt uit Nieuwenkamps dagboek dat hij ook al veel eerder, kort na de puputan, de hand had weten te leggen op voorwerpen, omdat hij ze te koop aangeboden kreeg (via Nederlandse militairen of de lokale bevolking) of geschonken (zoals via een Nederlandse commandant die vermoedelijk zelf de hand had gelegd op voorwerpen).⁷⁹ Tevens had hij in de week na de puputan al toestemming gekregen van regeringscommissaris F.A. Liefrinck om 'losse voorwerpen' te verzamelen in de puri van Den Pasar.⁸⁰

Na de brief van Schmeltz kreeg Nieuwenkamp in januari 1907 toestemming van de militaire autoriteiten om uit de verschillende verwoeste puri in Badung en Tabanan overgebleven voorwerpen te verwerven. Het meest bekende stel voorwerpen dat hij toen verwierf, is het 'paar mooie' deuren uit Den Pasar waar het KNIL een brug over een waterleiding van had willen maken (RV-1586-31). Op 6 januari bezocht hij de openbare veiling van het bezit van de vorst van Tabanan en kocht daar vooral 'veel zilver'.⁸¹

Nieuwenkamp beschouwde zijn verzamelen als het redden van voorwerpen die anders voor eeuwig verloren zouden zijn gegaan: hij sprak van het 'met veel moeite' nog kunnen 'redden' van de 'twee prachtige deuren uit de groote poort'⁸² (RV-1586-31) en gebruikte verder woorden als 'bewaren' en 'gespaard gebleven'.⁸³ Bovendien verwierf hij met toestemming van het Rijks Ethnographisch Museum en daarmee voor het behoud van deze cultuur voor de publieke zaak.⁸⁴

Naast het bezoek aan de vorstendommen Badung en Tabanan reisde Nieuwenkamp door andere, op dat moment niet door oorlog geteisterde gebieden, van Bali en kocht, kreeg en bestelde voorwerpen. Bewust verwierf hij op elke plaats voorwerpen die vanuit zijn optiek interessant of mooi waren en won geregeld informatie in bij Balinezen, die soms zelfs met naam worden genoemd.⁸⁵ Hij bracht dus met zorg voor behoud, op verzoek en doelgericht voorwerpen bijeen, maar dit 'verzamelen' kon in de vorstendommen Badung en Tabanan enkel plaatsvinden als direct gevolg van koloniale oorlogshandelingen en binnen gewelddadige, ongelijke machtsrelaties. Van de 193 inventarisnummers uit Nieuwenkamps collectie in het Rijks Ethnographisch Museum zijn 32 voorwerpen te herleiden tot de plaatsen van conflict. Zo komen 27 voorwerpen uit Tabanan (en vermoedelijk dus de veiling) en 5 voorwerpen uit Den Pasar en/of Badung (zie bijlage 1.4). Uit beide

⁷⁷ Brinkgreve, 'Vorsten', 131-132.

⁷⁸ Brinkgreve, 'Vorsten', 131-132.

⁷⁹ Dit blijkt uit zijn financiële overzichten waarin staat aangegeven dat voorwerpen voor 'Edam' bestemd waren, de stad waar Nieuwenkamp woonde. Zie ongepubliceerd dagboek W.O.J. Nieuwenkamp.

⁸⁰ Ongepubliceerd dagboek W.O.J. Nieuwenkamp, Aantekeningen zaterdag 29 september 1908, 139.

⁸¹ Ongepubliceerd dagboek W.O.J. Nieuwenkamp, Aantekeningen Tabanan, 6 januari 1907, 238.

⁸² Nieuwenkamp, *Zwerftochten*, 134.

⁸³ Nieuwenkamp, *Bali en Lombok*, 174, 175.

⁸⁴ Brinkgreve en Stuart-Fox, 'Collections after', 150.

⁸⁵ Ongepubliceerd dagboek W.O.J. Nieuwenkamp. Zie bijv. Aantekeningen woensdag 16 januari, 248 en Nieuwenkamp, *Zwerftochten*, 63 waarin hij punggawa Ida Bagus noemt als iemand die hem veel geholpen heeft.

plaatsen is 1 vermissing (RV-1586-67 en RV-1586-119 in bijlage 1.5). De overige voorwerpen zijn elders op Bali verworven, maar dat gegeven sluit niet uit dat ook zij verbonden kunnen worden met het oorlogsgeweld in Badung in 1906. Nader, grondiger, onderzoek zou dat moeten uitwijzen, maar ik heb tot zover daar geen aanwijzingen voor gevonden.

Nieuwenkamp hield in zijn dagboeknotities bij van wat hij aankocht.⁸⁶ Hierdoor kan een deel van de collectie meteen herleid worden tot de gevolgen van de oorlog. Dat geldt bijvoorbeeld voor de dulang (RV-1586-2 - er staat een dulang op Nieuwenkamps lijst van aankopen op de veiling in Tabanan en er wordt een dulang genoemd uit Singaraja in een brief van Nieuwenkamp aan Schmeltz, maar in de museumcollectie heeft de dulang als herkomst Den Pasar⁸⁷), de paleisdeuren uit Den Pasar en Tabanan (RV-1586-31 en 32), de beschilderde bedhoofdeindes uit Tabanan (RV-1586-34) en de zilveren offerschaal voor fl 2,30 (de enige zilveren offerschaal in de Nieuwenkamp-collectie in het museum is RV-1586-83).

Woensdag 26 september 1906 ontving hij van de bivakcommandant in Den Pasar een ornament 'bij offeranden gebruikt' van kepengs.⁸⁸ Mogelijk is dat de tempelhanger van kepengs (RV-1586-67 - vermist). Op 2 oktober 1906 kocht Nieuwenkamp voor fl. 1,50 een kris met een leeuwje erop in Pamecutan.⁸⁹ Dit is mogelijk kris RV-1586-37 waar op het lemmet een zittende gevleugelde en gekroonde leeuw is afgebeeld.

Nieuwenkamp beschreef ook dat hij op de veiling in Tabanan vier ringen, vier setjes oorbellen en vier staatsiezwaaarden kocht. Vermoedelijk waren dit onder meer de ringen RV-1586-114 en 115 en de twee paar oorbellen, gemaakt voor leden van het hof van Tabanan - RV-1586-112 en 113. Deze veronderstelling is gebaseerd op het gegeven dat deze voorwerpen allemaal als specifieke herkomst 'Tabanan' hebben, maar meer zekerheid is met Nieuwenkamps eigen documentatie helaas niet te krijgen. In de museumcollectie bevinden zich vijf 'staatsiezwaaarden' die door Nieuwenkamp verworven zijn, waaronder RV-1586-36 die eigendom zou zijn geweest van I Gusti Ngurah Agung, de laatste vorst van Tabanan. Nieuwenkamp schrijft aan directeur Schmeltz over vier 'statiewapens' die voor de vorst van Tabanan vooruit werden gedragen.⁹⁰ Het is echter niet duidelijk welke vier specifieke wapens hij daarmee bedoelde.

Andere voorwerpen die hij aankocht op de veiling omschreef Nieuwenkamp zo algemeen ('klein zilveren potje', 'zilveren beker', 'lans met goud') dat ze niet met zekerheid te herleiden zijn tot voorwerpen in museumcollectie, maar dat het heel goed mogelijk is dat het RV-1586-108 (zilveren pot met deksel), RV-1586-121 (zilveren beker) en RV-1586-138 (lans van hout, goud en ijzer) kunnen zijn. Ook als hij beschrijft dat hij in Tabanan voor fl. 3,50 'twee messen en een stok met veeren voor begrafenissen' van '[een] Chinees' koopt, is alleen de 'stok met veeren' met enige zekerheid te herleiden tot RV-1586-106 (een 'wijnwaterkwast' gebruikt bij Balinese uitvaarten).

Concluderend kan gesteld worden dat ondanks Nieuwenkamps uitgebreide eigen documentatie niet alle door hem verworven voorwerpen één op één te herleiden zijn tot specifieke voorwerpen in de collectie Nieuwenkamp in het museum, maar dat alle voorwerpen die volgens de museumdocumentatie afkomstig zijn uit 'Zuid-Bali' of 'Tabanan' of als 'Den Pasar' hoogstwaarschijnlijk te relateren zijn aan de oorlog. Van de 193 voorwerpen die de collectie Nieuwenkamp telt, zijn dat er

⁸⁶ Ongepubliceerd dagboek W.O.J. Nieuwenkamp.

⁸⁷ Ongepubliceerd dagboek W.O.J. Nieuwenkamp, Aantekeningen, p. 409; Brief W.O.J. Nieuwenkamp aan J. Schmeltz, d.d. Singajara, 1 januari 1907. Archief Wereldmuseum. Inv.nr. NL-LdnRMV_A01_058_00281.

⁸⁸ Ongepubliceerd dagboek W.O.J. Nieuwenkamp, Aantekeningen woensdag 26 september 1906, 136.

⁸⁹ Ongepubliceerd dagboek W.O.J. Nieuwenkamp, Aantekeningen dinsdag 2 oktober 1906, 142.

⁹⁰ Brinkgreve, 'Vorsten', 132. Brief W.O.J. Nieuwenkamp aan directeur Rijks Ethnographisch Museum J. Schmeltz, 18 januari 1907.

46. De overige voorwerpen zijn niet direct te relateren aan het oorlogsgeweld, maar uit te sluiten, is dat ook niet.

Literatuurlijst

Berichten uit Nederlandsch Oost-Indië voor de leden van den Sint-Claverbond ('s-Gravenhage 1907).

Brinkgreve, Francine en David Stuart-Fox, 'Collections after colonial conflict. Badung and Tabanan, 1906-2006', in: Pieter ter Keurs red., *Colonial collections revisited* (Leiden 2007) 145-185.

Brinkgreve, Francine, 'Vorsten van Bali en koloniaal gezag', in: Endang Sri Hardiati en Pieter ter Keurs red., *Indonesia. De ontdekking van het verleden* (Amsterdam 2005).

Feuilletau de Bruijn, A.A.G., *De expeditie naar Bali in 1906* (Breda 1925).

Goris, R., 'Nota over de wenschelijkheid of noodzakelijkheid van het teruggeven aan de herstelde Zelfbestuurders op Bali van voorwerpen, voorheen als krijgsbuit door onze regeering verworven', ([z.p.] 1937) 38; W.O.J. Nieuwenkamp, *Bali en Lombok* (Edam 1906-1910).

Hagen, Piet, *Koloniale oorlogen in Indonesië. Vijf eeuwen verzet tegen vreemde overheersing* (Amsterdam 2018).

I Gde Parimartha, 'Aktualisasi nilai-nilai 'Puputan' dalam pembangunan karakter bangsa', *Jurnal Kajian Bali* 1, no. 2 (2011) 123-139.

I Gusti Putu Djantik, *Pri-hal kedjadian perang Badoeng pada tahoen 1906*.

Juynboll, H.H.. *Bali en Lombok*. Catalogus van 's Rijks Ethnographisch Museum deel 7 (Leiden 1912).

Nieuwenkamp, W.O.J., *Bali en Lombok* (Edam 1906-1910).

Nieuwenkamp, W.O.J., *Zwerftochten op Bali* (Amsterdam 1910).

Schulte Nordholt, Henk, *The spell of power. A history of Balinese politics, 1650-1940* (Leiden 1996).

Vanvugt, Ewald, *De verovering van Bali. Documentaire reisroman* (Haarlem 2006).

Vanvugt, Ewald, *Zwartboek van Nederland overzee. Wat iedere Nederlander moet weten* (Amsterdam 2002).

Weede, H.M. van, *Indische reisherinneringen* (Haarlem 1908).

Kranten

Algemeen Handelsblad

De Telegraaf

Soerabaijasch Handelsblad

Tijdschriften

Indisch militair Tijdschrift 1911.

Notulen van de Algemeene en Directie-vergaderingen van het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen. Deel 46 1908 (Batavia / 's Gravenhage 1908).

Notulen van de Algemeene en Directie-vergaderingen van het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen. Deel 45 1907 (Batavia / 's Gravenhage 1908).

Archieven

Archief Wereldmuseum.

Nationaal Archief 2.10.36.04. Archief Ministerie van Koloniën, Openbaar Verhaal, 1901-1953.

Nationaal Archief 2.10.52.01. Archief van het Ministerie van Koloniën. Politieke verslagen en berichten uit de Buitengewesten, 1898-1940.

Dagboek van W.O.J. Nieuwenkamp.

1.1 Biilage Bali 1906 - voorwerpen Badung

RV-1602-0-1: Krisversiering?

Krisversiering?

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen:
Herkomst: Zuidoost-Azië: Insulair
 Badung (regentschap)

RV-1602-3: Staatsiekris ; schede

Staatsiekris en schede

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 37 cm ; L lemmet 26 cm ; L schede 27,5 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-4: Kris

Kris

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 56 cm ; L lemmet 43
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-5: Kris

Kris

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 53 cm ; L lemmet 41,5 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-6: Kris ; schede

Kris en schede

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 64 cm ; L lemmet 45 cm ; L schede 52,5 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

Objectlijst met foto

1.1 Biilae Bali 1906 - voorwerpen Baduna

RV-1602-7: Schede van staatsiekris

Schede van een staatsiekris

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 53 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-8: Staatsiekris

Staatsiekris

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 57 cm ; L lemmet 44 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-9: Staatsiekris

Staatsiekris

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 53,5 cm ; L lemmet 43 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-10: Staatsiekris ; schede

Staatsiekris en schede

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 58 cm ; L lemmet 38,5 cm ; L schede 53 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-11: Kris ; schede

Kris en schede

Datering: 1800-1906
Afmetingen: 72,5 x 21 x 4,5cm (dicht)
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-12: Kris ; schede

Kris en schede

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 3 x 21 x 59 cm (Schede)
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

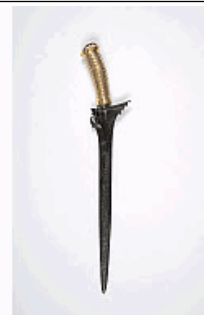
Objectlijst met foto

1.1 Biilae Bali 1906 - voorwerpen Baduna

RV-1602-13: Kris

Kris

Datering: 1800-1906
Afmetingen: 56 × 9,5 × 4cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-14: Kris

Kris

Datering: 1800-1906
Afmetingen: 58 × 10,5 × 4cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-15: Staatsiekris ; schede

Staatsiekris en schede

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 47 cm ; L lemmet 36,5 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-15a: Schede van kris

Schede van een kris

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L schede 46 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-17: Kris ; schede

Kris en schede

Datering: 1800-1906
Afmetingen: 62 × 17 × 4,5cm (dicht)
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-18: Kris ; schede

Kris en schede

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 67 cm ; L lemmet 53,5 cm ; L schede 58 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

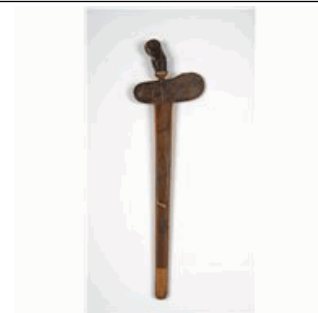
Objectlijst met foto

1.1 Biilae Bali 1906 - voorwerpen Baduna

RV-1602-19: Kris ; schede

Kris en schede

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 67,5 cm ; L lemmet 39 cm ; L schede 56,5 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-20: Kris ; schede

Kris

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 69,5 cm ; L lemmet 40,5 cm ; L schede 55,5 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-21: Kris ; schede

Kris en schede

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 65 cm ; L lemmet 38,5 cm ; L schede 54 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-23: Kris

Kris

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 54 cm ; L lemmet 43 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-24: Kris

Kris

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 52,5 cm ; L lemmet 40,5 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-25: Kris ; schede

Kris en schede

Datering: 1800-1906
Afmetingen: 48,5 x 9 x 3cm (kris - kan niet in schede)
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

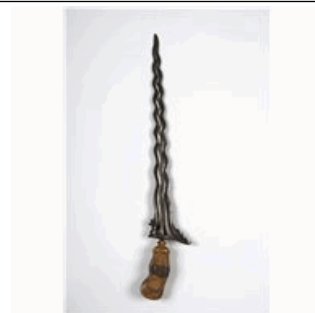
Objectlijst met foto

1.1 Biilae Bali 1906 - voorwerpen Baduna

RV-1602-27: Kris

Kris

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 58 cm ; L lemmet 46 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-28: Schede van kris

Schede van een kris

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 50 cm ; B 6 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-30: Lanspunt

Lanspunt

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 31,4 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-32: Staatsielans

Staatsielans

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 304 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-33: Staatsielans

Staatsielans

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 302 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-34: Staatsielans

Staatsielans

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 298 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

Objectlijst met foto

1.1 Biilae Bali 1906 - voorwerpen Badung

RV-1602-35: Blaasroer

Blaasroer

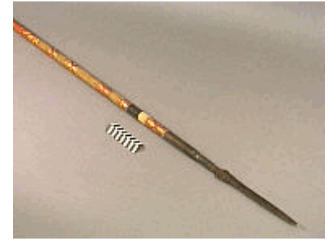
Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 236 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-36: Staatsielans

Staatsielans

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 265 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-37: Staatsielans

Staatsielans

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 287 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-38: Staatsielans

Staatsielans

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 244 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-39: Staatsielans

Staatsielans

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 213,5 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-40: Lanspunt / staatsielans (onderdeel)

Lanspunt, staatsiewapen van de laatste vorst van Badung

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 60,7 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

Objectlijst met foto

1.1 Biilae Bali 1906 - voorwerpen Baduna

RV-1602-41: Musket / voorlader met vuursteenslot

Musket - voorlader met vuursteenslot

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 193 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-43: Haarsieraad

Haarsieraad

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 10,9 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-46: Vingerring

Vingerring

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 3 x 3 x 2 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-47: Vingerring

Vingerring

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 2,5 x 1,5 x 2,3 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-50: Vingerring

Vingerring

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: Dm 2 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-52: Kam

Kam

Datering: 1850-1900
Afmetingen: 26,4 x 12,5 x 1,3cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

Objectlijst met foto

1.1 Biilae Bali 1906 - voorwerpen Badung

RV-1602-53: Armband

Armband

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 6 x 1,2 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-54: Oorsieraad

Oorsieraad

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 7 cm ; Dm 3,2 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-55: Offerschaal

Offerschaal

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 6,9 x 26,5 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-56: Offerschaal

Offerschaal

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 6,9 x 26,5 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-57: Offerschaal

Offerschaal

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 6,9 x 26,5 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-58: Offerschaal

Offerschaal

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 6,9 x 26,5 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

Objectlijst met foto

1.1 Biilae Bali 1906 - voorwerpen Baduna

RV-1602-59: Offerschaal

Offerschaal

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen:
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-60: Offerschaal

Offerschaal

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen:
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-61: Offerschaal

Offerschaal

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 7,8 x 31,5 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-62: Offerschaal

Offerschaal

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 7 x 24,5 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-63: Vaas

Vaas

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 18 x 15,8 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-64: Wijwatervat

Wijwatervat

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 18,5 x 19,5 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

Objectlijst met foto

1.1 Biilae Bali 1906 - voorwerpen Baduna

RV-1602-65: Wijwatervat

Wijwatervat

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 8,5 x 9 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-65a: Deksel / sirih-pot (onderdeel)

Deksel van een sirih-pot

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen:
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-66a: Sirih-pot (onderdeel)

Sirih-pot (onderdeel)

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 7,4 x 9 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-67: Deksel

Deksel

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 7,5 x 16 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-68: Kam

Kam

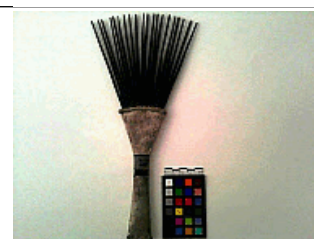
Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 5,5 x 17 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-69: Kam

Kam

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 6 x 30 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

Objectlijst met foto

1.1 Biilae Bali 1906 - voorwerpen Baduna

RV-1602-70: Sirih-doos

Sirih-doos

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 9,9 x 22 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-71: Gambir-doos

Gambir-doos

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 2,9 x 8,5 cm ; 7,2 x 7,2 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-72: Sirih-vaas

Sirih-vaas

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 20 x 9,6 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-73: Tabaksdoos / sirih-stel (onderdeel)

Tabaksdoos van sirih-stel

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 8,5 cm ; B 4,5 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-74a: Sirih-pot

Sirih-pot

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: H 5,5-7,4 cm ; DM 6,2-9 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-74b: Sirih-pot

Sirih-pot

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L cm ; B cm ; H 5,5-7,4 cm ; DM 6,2-9 cm ; D cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

Objectlijst met foto

1.1 Biilae Bali 1906 - voorwerpen Baduna

RV-1602-74c: Sirih-pot

Sirih-pot

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: H 5,5-7,4 cm ; Dm 6,2-9 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-75: Sirih-pot

Sirih-pot

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L cm ; B cm ; H 1,5-4 cm ; DM 4,1-7,5 cm ; D cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-76: Sirih-pot

Sirih-pot

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: H 1,5-4 cm ; Dm 4,1-7,5 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-77: Sirih-pot

Sirih-pot

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 3 x 3 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-78: Pinang-schaar

Pinang-schaar

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 21,5 x 6 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-79: Pinang-schaar

Pinang-schaar

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 19,2 x 6,3 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

Objectlijst met foto

1.1 Biilae Bali 1906 - voorwerpen Baduna

RV-1602-80: Sirih-tang

Sirih-tang

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 17,8 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-81a: Kalklepel?

Kalklepel?

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 10,7-17,1 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-81b: Kalklepel?

Kalklepel?

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 10,7-17,1 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-81c: Kalklepel?

Kalklepel?

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 10,7-17,1 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-81d: Kalklepel?

Kalklepel?

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 10,7-17,1 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-81e: Kalklepel?

Kalklepel?

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 10,7-17,1 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

Objectlijst met foto

1.1 Biilae Bali 1906 - voorwerpen Baduna

RV-1602-81f: Kalklepel?

Kalklepel?

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 10,7-17,1 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-82: Kalklepel?

Kalklepel?

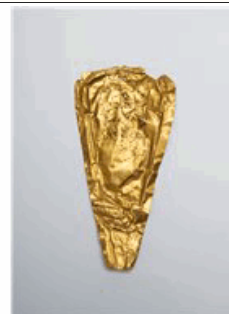
Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 10,7-17,1 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-83a: Bladgoud

Bladgoud met godengezicht

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 7,8 x 3,7 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-83b: Bladgoud

Bladgoud met godengezicht

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 7,7 x 3,0 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-84: Geweerband (set)

Vier geweerbanden

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: Dm 3,4-4 cm ; L 5,4-6,5 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-86: Haarsieraad

Haarsieraad

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 23 x 20 x 6 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

Objectlijst met foto

1.1 Biilae Bali 1906 - voorwerpen Baduna

RV-1602-87: Haarsieraad

Haarsieraad

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 23 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-88a: Offerhouder

Offerhouder

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 16,5 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-88b: Offerhouder

Offerhouder

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 16,5 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-89a: Haarsieraad

Haarsieraad

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 12,3 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-89b: Haarsieraad

Haarsieraad

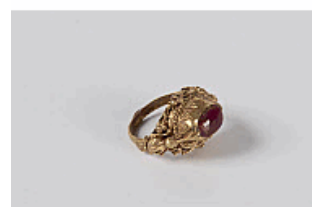
Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 12,3 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-90: Vingerring

Vingerring

Datering: 1800-1906
Afmetingen: 2 x 1,8 x 1,2cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

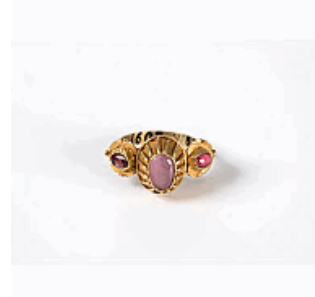
Objectlijst met foto

1.1 Biilae Bali 1906 - voorwerpen Baduna

RV-1602-92: Vingerring

Vingerring

Datering: 1800-1906
Afmetingen: 2,5 x 1,4cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-95: Gambir-doos

Gambir-doos

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 5,3 x 6,6 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-96: Achterhoofdversiering

Achterhoofdversiering

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 20 x 16,5 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-97: Bovenkleding / jak

Jak

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 18 x 36 cm (diepte ca. 12cm zoals hij nu ligt, MR)
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-102: Wijwaterbeker

Wijwaterbeker

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 10 x 12 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-103: Sirih-vaas

Sirih-vaas

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 17,5 x 11,2 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

Objectlijst met foto

1.1 Biilae Bali 1906 - voorwerpen Baduna

RV-1602-104: Sirih-doos

Sirih-doos

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 8,0 x 12,2 x 25,3 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-105: Sirih-doos

Sirih-doos

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 24 cm ; B 11 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-106: Gambir-doos

Gambir-doos

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 4,4 x 6,4 cm ; 7,6 x 9,3 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-107: Pinang-schaar

Pinang-schaar

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 16,2 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-108: Pinang-schaar

Pinang-schaar

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen:
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-109: Mes

Mes

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 19,5 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

Objectlijst met foto

1.1 Biilae Bali 1906 - voorwerpen Baduna

RV-1602-111a: Enkelband

Enkelband

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: Dm 7,5 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-111b: Enkelband

Enkelband

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: Dm 7,5 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-112: Heupbedekking

Heupbedekking

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 163 × 147,5cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-113: Heupbedekking

Heupbedekking

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 155,5 × 163cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-114: Heupbedekking

Heupbedekking

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 77 × 306cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-115: Heupbedekking

Heupbedekking

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 221,1 × 82,5cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

Objectlijst met foto

1.1 Biilae Bali 1906 - voorwerpen Badung

RV-1602-116: Heupbedekking

Heupbedekking

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 123,5 × 149,6cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-117: Heupbedekking

Heupbedekking

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 112,9 × 48,1cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-118: Heupbedekking

Heupbedekking

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 154,9 × 148,3cm
Herkomst: Zuidoost-Azië: Insulair
Badung (regentschap)

RV-1602-119: Heupbedekking

Heupbedekking

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 162 × 66cm
Herkomst: Zuidoost-Azië: Insulair
Badung (regentschap)

RV-1602-119a: Heupbedekking

Heupbedekking

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 134 × 65,9cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-120: Heupbedekking

Heupbedekking

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 161 × 126cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

Objectlijst met foto

1.1 Biilae Bali 1906 - voorwerpen Baduna

RV-1602-121: Heupbedekking

Heupbedekking

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 162 × 130,5cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-122: Gordijn

Gordijn

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 205 × 227cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-123: Bovenkleding / jak

Jak, gedragen als danskleding of tijdens toneelvoorstellingen

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 36 × 38,5cm (Hesje uitgevouwen.)
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-124: Gordel

Gordel

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 772 × 6cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-125: Gordel

Gordel

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 288 × 13,1cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-126: Gordel

Gordel

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 10,3 × 272cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

Objectlijst met foto

1.1 Biilae Bali 1906 - voorwerpen Baduna

RV-1602-127: Gordel

Gordel

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 9,8 × 223cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-128: Gordel

Gordel

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 550 × 6cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-129: Heupbedekking

Heupbedekking

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 168,4 × 152cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-130: Heupbedekking

Heupbedekking

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 154,2 × 185cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-131: Heupbedekking

Heupbedekking

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 185 × 150,2cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-132: Heupbedekking

Heupbedekking

Datering: Ca. 1900
Afmetingen: 165 × 147cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

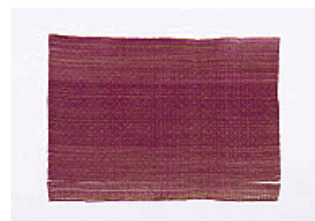
Objectlijst met foto

1.1 Biilae Bali 1906 - voorwerpen Baduna

RV-1602-133: Heupbedekking

Heupbedekking

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 66 × 47,3cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-133a: Heupbedekking

Heupbedekking

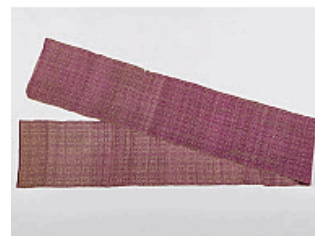
Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 66,5 × 37,3cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-134: Gordel

Gordel

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 290 × 32,5cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-135: Heupbedekking

Heupbedekking

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 161 × 134,5cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-136: Heupbedekking

Heupbedekking

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 192 × 131cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-137: Heupbedekking

Heupbedekking

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 145 × 201cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

Objectlijst met foto

1.1 Biilae Bali 1906 - voorwerpen Baduna

RV-1602-138: Heupbedekking

Heupbedekking

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 129,2 × 64,4cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-138a: Heupbedekking

Heupbedekking

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 130 × 64,5cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-139: Heupbedekking

Heupbedekking

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 166 × 68,1cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-139a: Heupbedekking

Heupbedekking

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 164,2 × 68,2cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-140: Heupbedekking

Heupbedekking

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 164 × 66,8cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-140a: Heupbedekking

Heupbedekking

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 159,7 × 67,2cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

1.1 Biilae Bali 1906 - voorwerpen Baduna

RV-1602-141: Heupbedekking

Heupbedekking

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 159 × 127,5cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-142: Heupbedekking

Heupbedekking

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 150,5 × 63cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-142a: Heupbedekking

Heupbedekking

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 149,2 × 63,1cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-143: Heupbedekking

Heupbedekking

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 156 × 137,5cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-144: Heupbedekking

Heupbedekking

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 156,2 × 63,5cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-144a: Heupbedekking

Heupbedekking

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 156 × 63cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

Objectlijst met foto

1.1 Biilae Bali 1906 - voorwerpen Baduna

RV-1602-145: Heupbedekking

Heupbedekking

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 126,7 × 149cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-146: Heupbedekking

Heupbedekking

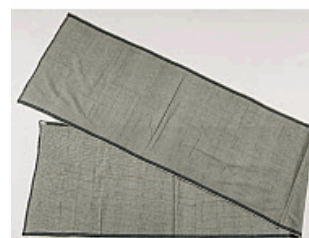
Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 390,2 × 51,2cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-147: Heupbedekking

Heupbedekking

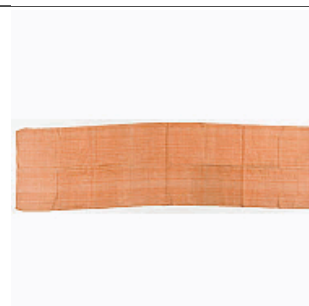
Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 378 × 73cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-148: Heupbedekking

Heupbedekking

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 232 × 63,6cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-149: Gordel

Gordel

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 287 × 28cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-150: Heupbedekking

Heupbedekking

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 1526 × 64,6cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

1.1 Biilae Bali 1906 - voorwerpen Baduna

RV-1602-150a: Heupbedekking

Heupbedekking

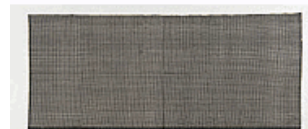
Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 151,8 × 64,6cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-151: Heupbedekking

Heupbedekking

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 149,9 × 67cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-151a: Heupbedekking

Heupbedekking

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 153,8 × 66,7cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-152: Heupbedekking

Heupbedekking

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 150 × 124,3cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-153: Heupbedekking

Heupbedekking

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 174,4 × 138,4cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-154: Heupbedekking

Heupbedekking

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 288 × 60cm (Cat. REM)
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

Objectlijst met foto

1.1 Biilae Bali 1906 - voorwerpen Baduna

RV-1602-155: Heupbedekking

Heupbedekking

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 156,2 × 70,1cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-155a: Heupbedekking

Heupbedekking

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 162,2 × 70,6cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-156: Heupbedekking

Heupbedekking

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 295,3 × 53,2cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-160: Heupbedekking

Heupbedekking

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 80 × 239cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-161: Heupbedekking

Heupbedekking

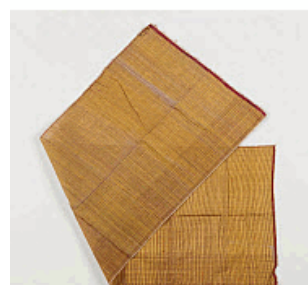
Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 152 × 154cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-162: Heupbedekking

Heupbedekking

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 138 × 51,6cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

Objectlijst met foto

1.1 Biilae Bali 1906 - voorwerpen Badung

RV-1602-163: Heupbedekking

Heupbedekking

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 169 × 133cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-164: Heupbedekking

Heupbedekking

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 165 × 129,6cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-165: Heupbedekking

Heupbedekking

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 156 × 137,6cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-166: Heupbedekking

Heupbedekking

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 182 × 140cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-167: Gordel

Gordel

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 248 × 27,5cm
Herkomst: Sulawesi
Badung (regentschap)

RV-1602-168: Heupbedekking

Heupbedekking

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 405 × 51,9cm
Herkomst: Sulawesi
Badung (regentschap)

Objectlijst met foto

1.1 Biilae Bali 1906 - voorwerpen Baduna

RV-1602-169: Opbergdoos ; hanengevechtmesjes

Opbergdoos met hanengevechtmesjes

Datering: 1800-1906
Afmetingen: 18,8 × 7,6cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-170a: Beker

Beker

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 11 x 8 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-170b: Beker

Beker

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 11 x 8 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-171a: Beker

Beker

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: H 10,8 cm ; Dm 7,9 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-171b: Beker

Beker

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: H 10,8 cm ; Dm 7,9 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-172: Fles

Fles

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 14,5 x 12,8 cm
Herkomst: India

Objectlijst met foto

1.1 Biilae Bali 1906 - voorwerpen Baduna

RV-1602-173: Kwispedoor

Kwispedoor

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 13 x 13,9 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-174: Hoofddoek

Hoofddoek

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 58,6 x 44,7cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-175: Doek

Doek

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 28 x 40cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-176: Kleed

Kleed

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 28,5 x 42,5cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-177: Kleed

Kleed

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 36,5 x 70,5cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-178: Kleed

Kleed

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 18,5 x 23cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

Objectlijst met foto

1.1 Biilae Bali 1906 - voorwerpen Baduna

RV-1602-179: Kleed

Kleed

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 25 x 21,2 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-180: Kleed

Kleed

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 19 x 26,5cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-181: Waterkruik

Waterkruik

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: H 40 cm ; Dm 12,9 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-182: Tempelhanger

Tempelhanger

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 67 cm ; B cm ; H cm ; DM 10 cm ; D cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-183: Rand van gordijn

Rand van een gordijn

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 40 x 2095cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-184: Schouderdoek?

Schouderdoek?

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 49 x 159cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

Objectlijst met foto

1.1 Biilae Bali 1906 - voorwerpen Badung

RV-1602-185: Krisstandaard

Krisstandaard in de vorm van Rawana

Datering: 1850-1906
Afmetingen: 88 x 27 x 24 cm
Herkomst: Badung (regentschap)

TM-H-15: Kris

Kris

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: circa 31cm (12 3/16in.)
Herkomst: Badung (regentschap)

TM-H-16: Kris ; schede

Kris en schede

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: circa 53cm (20 7/8in.)
Herkomst: Badung (regentschap)

TM-H-17: Kris

Kris

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: circa 40cm (15 3/4in.)
Herkomst: Badung (regentschap)

TM-H-18a: Kris

Kris

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 57,1 x 3,8 x 9,6cm (22 1/2 x 1 1/2 x 3 3/4in.)
Herkomst: Badung (regentschap)

TM-H-18b: Krisschede

Schede van kris TM-H-18a

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 51,3 x 18,3 x 3,1cm (20 3/16 x 7 3/16 x 1 1/4in.)
Herkomst: Badung (regentschap)

Objectlijst met foto

1.1 Biilae Bali 1906 - voorwerpen Badung

TM-H-23: Kam

Kam

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: circa 4cm (1 9/16in.)
Herkomst: Badung (regentschap)

TM-H-24: Offerschaal

Offerschaal

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: circa 5 x 21 x 21cm (1 15/16 x 8 1/4 x 8 1/4in.)
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

TM-H-25: Offerschaal

Offerschaal

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: circa 5 x 26 x 26cm, 26kg (1 15/16 x 10 1/4 x 10 1/4in., 57,32lb.)
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

TM-H-26: Offerschaal

Offerschaal

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: circa 5 x 26 x 26cm (1 15/16 x 10 1/4 x 10 1/4in.)
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

TM-H-27: Offerschaal

Offerschaal

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: circa 5,5 x 26 x 26cm (2 3/16 x 10 1/4 x 10 1/4in.)
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

TM-H-28: Offerschaal

Offerschaal

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: circa 5,5 x 25,5cm (2 3/16 x 10 1/16in.)
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

Objectlijst met foto

1.1 Biilae Bali 1906 - voorwerpen Badung

TM-H-70: Doek

Doek

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: circa 136 x 63cm (53 9/16 x 24 13/16in.)
Herkomst: Badung (regentschap)

TM-H-851: Pinang-schaar

Pinang-schaar

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen:
Herkomst: Badung (regentschap)

TM-H-853: Haarsieraad

Haarsieraad

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen:
Herkomst: Badung (regentschap)

TM-H-854: Haarsieraad

Haarsieraad

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen:
Herkomst: Badung (regentschap)

TM-H-855: Offerhouder

Offerhouder

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen:
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

TM-H-856: Offerhouder

Offerhouder

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 14,5 x 3,7 x 1,3cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

Objectlijst met foto

1.1 Biilae Bali 1906 - voorwerpen Badung

TM-H-857: Haarsieraad

Haarsieraad

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen:
Herkomst: Badung (regentschap)

TM-H-858: Kam

Kam

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: circa 3,5cm (1 3/8in.)
Herkomst: Badung (regentschap)

TM-H-862: Borstdoek

Borstdoek

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen:
Herkomst: Badung (regentschap)

TM-H-864: Gordel

Gordel

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: circa 11 x 312cm (4 5/16 x 122 13/16in.)
Herkomst: Badung (regentschap)

TM-H-868: Voorhang (onderdeel) / bed (onderdeel)

Gedeelte van een bedvoorhang met Chinese kepengs

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: circa 218cm (85 13/16in.)
Herkomst: Badung (regentschap)

TM-H-879: Doek

Doek

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: circa 126 x 164cm (49 5/8 x 64 9/16in.)
Herkomst: Badung (regentschap)

Objectlijst met foto

1.1 Biilae Bali 1906 - voorwerpen Baduna

TM-H-880: Doek

Doek

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: circa 125 x 152cm (49 3/16 x 59 13/16in.)
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

TM-H-881: Doek

Doek

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: circa 135 x 163cm (53 1/8 x 64 3/16in.)
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

TM-H-882: Doek

Doek

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: circa 66 x 125cm (26 x 49 3/16in.)
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

TM-H-883: Doek

Doek

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: circa 130 x 145cm (51 3/16 x 57 1/16in.)
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

TM-H-884a: Doek

Doek

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: circa 72 x 153cm (28 3/8 x 60 1/4in.)
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

TM-H-884b: Doek

Doek

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: circa 72 x 153cm (28 3/8 x 60 1/4in.)
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

Objectlijst met foto

1.1 Biilae Bali 1906 - voorwerpen Badung

TM-H-885: Doek

Doek

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: circa 140 x 147cm (55 1/8 x 57 7/8in.)
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

TM-H-886a: Doek

Doek

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: circa 69 x 165cm (27 3/16 x 64 15/16in.)
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

TM-H-886b: Doek

Doek

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: circa 69 x 165cm (27 3/16 x 64 15/16in.)
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

TM-H-888: Doek

Doek

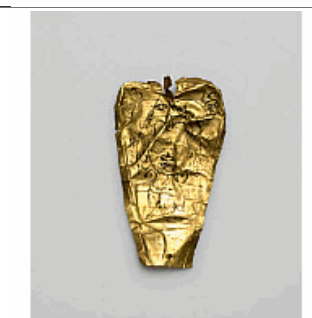
Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: circa 133 x 128cm (52 3/8 x 50 3/8in.)
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

TM-H-889a: Bladgoud

Bladgoud met godengezicht

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen:
Herkomst: Badung (regentschap)

TM-H-889b: Bladgoud

Bladgoud met godengezicht

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen:
Herkomst: Badung (regentschap)

Objectlijst met foto

1.1 Biilae Bali 1906 - voorwerpen Badung

TM-H-906b: Geweerband

Geweerband

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: circa 3 x 3cm (1 3/16 x 1 3/16in.)
Herkomst: Badung (regentschap)

TM-H-915: Lanspunt

Lanspunt met het afgebroken deel van de lansstok

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: circa 27 x 3,5cm (10 5/8 x 1 3/8in.)
Herkomst: Badung (regentschap)

TM-H-916: Lanspunt

Lanspunt met het afgebroken deel van de lansstok

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: circa 27cm (10 5/8in.)
Herkomst: Badung (regentschap)

TM-H-917: Lans

Lans

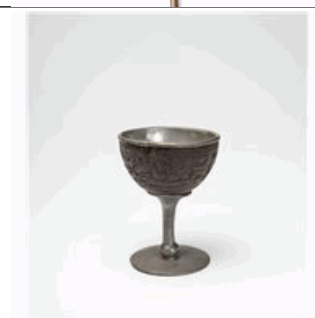
Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: circa 242 x 3cm (95 1/4 x 1 3/16in.)
Herkomst: Badung (regentschap)

TM-H-973: Beker

Beker

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: circa 10,5 x 8 x 8cm (4 1/8 x 3 1/8 x 3 1/8in.)
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

WM-12907: Offerschaal

Offerschaal

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: h 6,8 x diam 24,9 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

Objectlijst met foto

1.1 Biilae Bali 1906 - voorwerpen Badung

WM-12908: Offerschaal

Offerschaal

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: h 6,7 x diam 25 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

WM-12909: Offerschaal

Offerschaal

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: h 6,7 x diam 25,8 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

WM-12910: Offerschaal

Offerschaal

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: h 6,3 x diam 25,2 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

WM-12911: Offerschaal

Offerschaal

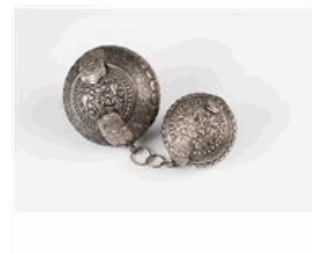
Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: h 7,4 x diam 27,6 cm
Herkomst: Denpasar

WM-12912: Gambir-doos

Gambir-doos

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen:
Herkomst: Badung (regentschap)

WM-12913: Pinang-schaar

Pinang-schaar

Datering: Ca. 1850
Afmetingen: l 18,3 x br 6,5 cm
Herkomst: Badung (regentschap)

Objectlijst met foto

1.1 Biilae Bali 1906 - voorwerpen Badung

WM-12914: Pinang-schaar

Pinang-schaar

Datering: 1850 (of eerder)
Afmetingen: l 18,5 x br 7,4 cm
Herkomst: Badung (regentschap)

WM-12915: Sieraad

Sieraad

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen:
Herkomst: Badung (regentschap)

WM-12916: Haarsieraad

Haarsieraad

Datering: 1850-1906
Afmetingen: 13,5 x 12 x 5cm
Herkomst: Denpasar

WM-12917: Haarsieraad

Haarsieraad

Datering: 1850-1906
Afmetingen: 13,5 x 15 x 5cm
Herkomst: Denpasar

WM-12918: Haarsieraad

Haarsieraad

Datering: 1850-1906
Afmetingen: 19 x 18 x 5cm
Herkomst: Denpasar

WM-12919: Haarsieraad

Haarsieraad

Datering: 1850-1906
Afmetingen: 23 x 7 x 5,5cm
Herkomst: Denpasar

Objectlijst met foto

1.1 Biilae Bali 1906 - voorwerpen Badung

WM-12920: Offerhouder

Offerhouder

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen:
Herkomst: Badung (regentschap)

WM-12921: Offerhouder

Offerhouder

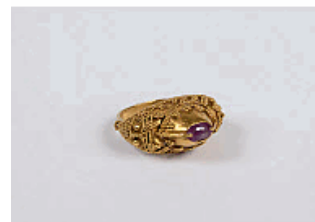
Datering: Voor of in 1906
Afmetingen:
Herkomst: Badung (regentschap)

WM-12922: Vingerring

Vingerring

Datering: 1800-1906
Afmetingen: 2,5 × 2 × 1cm
Herkomst: Denpasar

WM-12923: Vingerring

Vingerring

Datering: 1800-1906
Afmetingen: 2,5 × 2 × 1,2cm
Herkomst: Denpasar

WM-12924: Kam

Kam

Datering: 1800-1906
Afmetingen: 14,2 × 5,3 × 1,9cm
Herkomst: Denpasar

WM-12925: Kam

Kam

Datering: 1800-1906
Afmetingen: 23 × 13 × 1cm
Herkomst: Denpasar

Objectlijst met foto

1.1 Biilae Bali 1906 - voorwerpen Badung

WM-12926: Kam

Kam

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen:
Herkomst: Badung (regentschap)

WM-12928: Bladgoud

Bladgoud

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen:
Herkomst: Badung (regentschap)

WM-12929: Gordel

Gordel

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 423 x B 8,5 cm (ca)
Herkomst: Badung (regentschap)

WM-12930: Gordel

Gordel

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 380 x B 8,5 cm
Herkomst: Badung (regentschap)

WM-12931: Doek

Doek

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 156 x B 66 cm
Herkomst: Badung (regentschap)

WM-12932: Doek (set)

Twee doeken

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 156 x B 68 cm
Herkomst: Badung (regentschap)

Objectlijst met foto

1.1 Biilae Bali 1906 - voorwerpen Badung

WM-12933: Doek

Doek

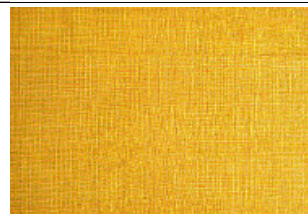
Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 153 x B 135 cm
Herkomst: Badung (regentschap)

WM-12934: Doek

Doek

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen:
Herkomst: Badung (regentschap)

WM-12935: Doek (set)

Twee doeken

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 152 x B 67 cm (2x)
Herkomst: Badung (regentschap)

WM-12936: Doek

Doek

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 132 x B 126 cm
Herkomst: Badung (regentschap)

WM-12937: Doek

Doek

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 160 x B 138 cm
Herkomst: Badung (regentschap)

WM-12938: Doek

Doek

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 148 x B 126 cm
Herkomst: Badung (regentschap)

Objectlijst met foto

1.1 Biilae Bali 1906 - voorwerpen Badung

WM-12939: Doek

Doek

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 156 x B 68 cm
Herkomst: Badung (regentschap)

WM-12940: Doek

Doek

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 150 x B 68 cm
Herkomst: Badung (regentschap)

WM-12941: Doek

Doek

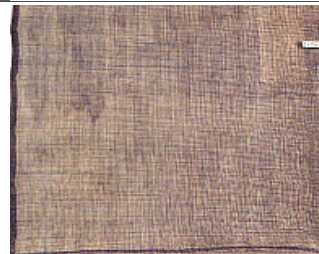
Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 148 x B 68 cm
Herkomst: Badung (regentschap)

WM-12942: Doek

Doek

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 158 x B 68 cm
Herkomst: Badung (regentschap)

WM-12943: Doek

Doek

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 164 x B 70 cm
Herkomst: Badung (regentschap)

WM-12944: Doek

Doek

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 163 x B 71 cm
Herkomst: Badung (regentschap)

Objectlijst met foto

1.1 Biilae Bali 1906 - voorwerpen Badung

WM-12945: Doek

Doek

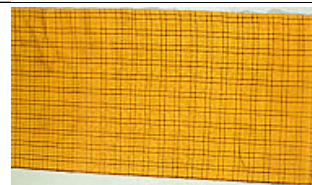
Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 150 x B 72 cm
Herkomst: Badung (regentschap)

WM-12946: Doek

Doek

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 150 x B 72 cm
Herkomst: Badung (regentschap)

WM-12947: Hoofddoek?

Hoofddoek?

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 58 x B 72 cm
Herkomst: Badung (regentschap)

WM-12948: Doek

Doek

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 143 x B 66 cm
Herkomst: Badung (regentschap)

WM-12949: Doek

Doek

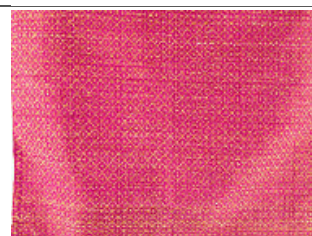
Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 66 x B 31,5 cm
Herkomst: Badung (regentschap)

WM-12950: Doek

Doek

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 177 x B 65 cm
Herkomst: Badung (regentschap)

Objectlijst met foto

1.1 Biilae Bali 1906 - voorwerpen Badung

WM-12951: Doek

Doek

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 65 x B 36 cm
Herkomst: Badung (regentschap)

WM-12952: Doek

Doek

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 132 x B 72 cm
Herkomst: Badung (regentschap)

WM-12953: Borstdoek?

Borstdoek?

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 27 x B 22 cm
Herkomst: Badung (regentschap)

WM-12954: Borstdoek

Borstdoek

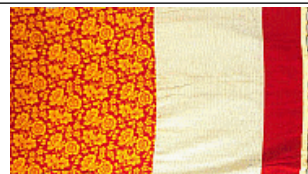
Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 37 x B 21 cm
Herkomst: Badung (regentschap)

WM-12955: Bedgordijn (fragment)

Fragment van een bedgordijn

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 191 x B 173 cm
Herkomst: Badung (regentschap)

WM-12956: Lans

Lans

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: l 295 cm x diam 8 cm
Herkomst: Badung (regentschap)

Objectlijst met foto

1.1 Biilae Bali 1906 - voorwerpen Badung

WM-12957: Lanspunt

Lanspunt

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen:
Herkomst: Badung (regentschap)

WM-12958: Lanspunt

Lanspunt

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen:
Herkomst: Badung (regentschap)

WM-12959: Lansbeslag

Lansbeslag

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen:
Herkomst: Badung (regentschap)

WM-12960: Lansbeslag

Lansbeslag

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen:
Herkomst: Badung (regentschap)

WM-12961: Geweerband

Geweerband

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen:
Herkomst: Badung (regentschap)

WM-12963: Kris ; schede

Kris en schede

Datering: 1800-1906
Afmetingen: 37,5 × 14 × 3,5cm (dicht)
Herkomst: Denpasar

Objectlijst met foto

1.1 Biilae Bali 1906 - voorwerpen Badung

WM-12964: Kris ; schede

Kris en schede

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen:
Herkomst: Badung (regentschap)

WM-12965: Kris

Kris

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen:
Herkomst: Badung (regentschap)

WM-12966: Kris

Kris

Datering: 19e eeuw
Afmetingen: 58 × 10 × 5cm
Herkomst: Badung (regentschap)

WM-12968: Kris

Kris

Datering: 1800-1906
Afmetingen: 45 × 7,5 × 4cm
Herkomst: Badung (regentschap)

WM-12969: Kris ; schede

Kris en schede

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen:
Herkomst: Badung (regentschap)

WM-12970: Kris ; schede

Kris en schede

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen:
Herkomst: Badung (regentschap)

Objectlijst met foto

1.1 Biilae Bali 1906 - voorwerpen Badung

WM-12971: Kris

Kris

Datering: 1800-1906
Afmetingen: 51 × 10 × 2,5cm
Herkomst: Badung (regentschap)

WM-12972: Schede van kris

Schede van een kris

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: l 51 x br 6 cm
Herkomst: Badung (regentschap)

WM-12973: Schede van kris

Schede van een kris

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen:
Herkomst: Badung (regentschap)

WM-12974: Mes

Mes

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen:
Herkomst: Badung (regentschap)

WM-12975: Tempelsieraad

Tempelsieraad

Datering: 1850-1900
Afmetingen: 81 × 13cm
Herkomst: Badung (regentschap)

1.2 Biilae Bali 1906 - munten Baduna

RV-1631-1: Munt / dollar

Dollar

Datering: 1759
Afmetingen:
Herkomst: Mexico

RV-1631-2: Munt / piaster

Piaster

Datering: 1760
Afmetingen:
Herkomst: Spanje

RV-1631-3: Munt / piaster

Piaster

Datering: 1763
Afmetingen:
Herkomst: Spanje

RV-1631-4: Munt / piaster

Piaster

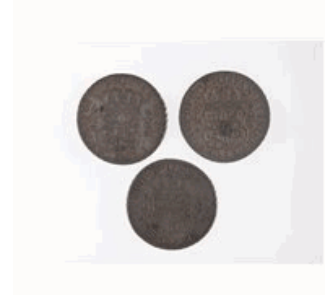
Datering: 1766
Afmetingen:
Herkomst: Spanje

RV-1631-5: Munt (set) / piaster (set)

Drie piasters

Datering: 1771
Afmetingen:
Herkomst: Spanje

Objectlijst met foto

1.2 Biilae Bali 1906 - munten Badung

RV-1631-6: Munt / piaster

Piaster

Datering: 1791
Afmetingen:
Herkomst: Spanje

RV-1631-7: Munt / piaster

Piaster

Datering: 1794
Afmetingen:
Herkomst: Spanje

RV-1631-8: Munt / piaster

Piaster

Datering: 1795
Afmetingen:
Herkomst: Spanje

RV-1631-9: Munt / piaster

Piaster

Datering: 1798
Afmetingen:
Herkomst: Spanje

RV-1631-10: Munt / piaster

Piaster

Datering: 1801
Afmetingen:
Herkomst: Spanje

RV-1631-11: Munt / piaster

Piaster

Datering: 1803
Afmetingen:
Herkomst: Spanje

Objectlijst met foto

1.2 Biilae Bali 1906 - munten Badung

RV-1631-12: Munt / piaster

Piaster

Datering: 1804
Afmetingen:
Herkomst: Spanje

RV-1631-13: Munt (set) / piaster (set)

Twee piasters

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen:
Herkomst: Bali

RV-1631-14: Munt / piaster

Piaster

Datering: 1808
Afmetingen:
Herkomst: Spanje

RV-1631-15: Munt / piaster

Piaster

Datering: 1816
Afmetingen:
Herkomst: Spanje

RV-1631-16: Munt / piaster

Piaster

Datering: 1791
Afmetingen:
Herkomst: Nederland

RV-1631-17: Munt / drieguldenstuk

Drieguldenstuk

Datering: 1794
Afmetingen:
Herkomst:

1.2 Biilae Bali 1906 - munten Badung

RV-1631-18: Munt / ducaton

Ducaton

Datering: 1791

Afmetingen:

Herkomst:

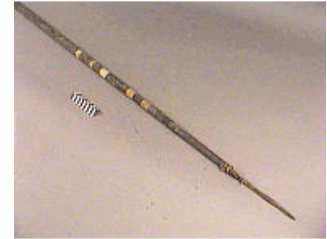

1.3 Biilage Bali 1906 - wapens Tabanan

RV-1644-1: Staatsielans

Staatsielans

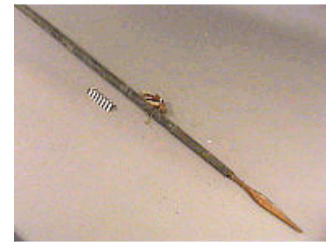
Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 420 cm ; Dm 3,8 cm ; L punt 24 cm ; B 1,8 cm
Herkomst: Tabanan (regentschap)

RV-1644-2: Staatsielans

Staatsielans

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 435 x 4 cm ; punt 26,5 x 2,8 cm
Herkomst: Tabanan (regentschap)

RV-1644-3: Staatsielans

Staatsielans

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 438 x 4 cm ; punt 28 x 3,9 cm
Herkomst: Tabanan (regentschap)

RV-1644-4: Staatsielans

Staatsielans

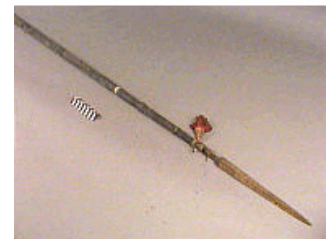
Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 434 x 4 cm ; punt 22 x 6,4 cm
Herkomst: Tabanan (regentschap)

RV-1644-5: Staatsielans

Staatsielans

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 438 x 4 cm ; punt 36,5 x 3,5 cm
Herkomst: Tabanan (regentschap)

Objectlijst met foto

1.3 Biilace Bali 1906 - wapens Tabanan

RV-1644-6: Staatsielans

Staatsielans

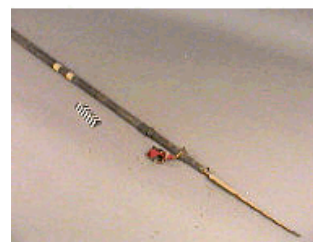
Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 439 x 4 cm ; punt 33 x 4 cm
Herkomst: Tabanan (regentschap)

RV-1644-7: Staatsielans

Staatsielans

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 430 x 4 cm ; punt 34 x 3 cm
Herkomst: Tabanan (regentschap)

RV-1644-8: Kris ; schede

Kris en schede

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 48,5 cm ; L lemmet 36,3 cm ; Dm greep 3,3 cm ; L schede 43,9
Herkomst: Lombok (eiland)

1.4 Biilage Bali 1906 - coll. W.O.J. Nieuwenkamp Badung en Tabanan

RV-1586-2: Bak

Bak

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: H 25,5 cm ; Dm 48,3 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1586-3a: Rek

Rek

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: H 32 cm ; L 24,5 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1586-3b: Rek

Rek

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: H 33,5 cm ; L 28 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1586-31: Paleisdeur (paar)

Paleisdeuren

Datering: 1850-1900
Afmetingen: 437 x 146 x 7 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1586-32: Paleisdeur (paar)

Paleisdeuren

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 260 x 45 x 9 cm
Herkomst: Tabanan (regentschap)

RV-1586-33: Schildering / hoofdeinde van slaapplaats
Hoofdeinde van een bed, uit het voormalig paleis van Tabanan

Datering: 1850-1900
Afmetingen: 159 x 148 x 5 cm
Herkomst: Tabanan (regentschap)

RV-1586-34: Schildering / hoofdeinde van slaapplaats
Hoofdeinde van een bed, uit het voormalig paleis van Tabanan

Datering: 1800-1906
Afmetingen: 146,1 x 148,2 x 5 cm (incl. 'voeten' aan onderkant 150,5cm)
Herkomst: Tabanan (regentschap)

RV-1586-35: Staatsiezzaard
Staatsiezzaard

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 133 cm
Herkomst: Tabanan (regentschap)

RV-1586-36: Staatsiezzaard
Staatsiezzaard

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 133 cm
Herkomst: Tabanan (regentschap)

RV-1586-37: Staatsiezzaard
Staatsiezzaard

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 107 cm ; L lemmet 91,5 cm
Herkomst: Tabanan (regentschap)

RV-1586-38: Staatsiezzaard
Staatsiezzaard

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 75 cm ; L lemmet 68 cm
Herkomst: Tabanan (regentschap)

Objectlijst met foto

1.4 Biilae Bali 1906 - coll. W.O.J. Nieuwenkamp Badung en Tabanan

RV-1586-39: Staatsiezzaard

Staatsiezzaard

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 75 cm ; L lemmet 68 cm
Herkomst: Tabanan (regentschap)

RV-1586-83: Offerschaal

Offerschaal

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen:
Herkomst: Tabanan (regentschap)

RV-1586-101: Waterschepper

Waterschepper

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 8 x 45 x 5,5cm
Herkomst: Tabanan (regentschap)

RV-1586-102: Lanspunt ; schede

Lanspunt met schede

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 46,4 x 3 cm ; schede 40,7 cm
Herkomst: Tabanan (regentschap)

RV-1586-103: Lanspunt ; schede

Lanspunt met schede

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 49,5 x 4 cm ; schede 43,8 cm
Herkomst: Tabanan (regentschap)

RV-1586-104: Hakmes

Hakmes

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 44,2 cm
Herkomst: Tabanan (regentschap)

Objectlijst met foto

1.4 Biilae Bali 1906 - coll. W.O.J. Nieuwenkamp Badung en Tabanan

RV-1586-105: Bijl

Bijl

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 54 cm
Herkomst: Tabanan (regentschap)

RV-1586-106: Wijwaterkwast

Wijwaterkwast

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 74,5 cm
Herkomst: Tabanan (regentschap)

RV-1586-108: Pot met deksel

Pot met deksel

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 7,5 x 7,8 cm
Herkomst: Tabanan (regentschap)

RV-1586-112: Oorknop (paar)

Paar oorknoppen

Datering: voor 1907
Afmetingen: 7,5 x 6 cm
Herkomst: Tabanan (regentschap)

RV-1586-113: Oorhangers (paar)

Paar oorhangers

Datering: 1850-1900
Afmetingen: 6,1 x 3,3 x 1 cm
Herkomst: Tabanan (regentschap)

RV-1586-114: Vingerring

Vingerring

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 3 x 3 x 1,7 cm
Herkomst: Tabanan (regentschap)

Objectlijst met foto

1.4 Biilae Bali 1906 - coll. W.O.J. Nieuwenkamp Badung en Tabanan

RV-1586-115: Vingerring

Vingerring

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: Dm 2,2 cm
Herkomst: Tabanan (regentschap)

RV-1586-121: Wijwaterbeker

Wijwaterbeker

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: H 10 cm ; Dm 10,3 cm
Herkomst: Tabanan (regentschap)

RV-1586-124: Doek

Doek

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 41,4 x 41,4cm (zonder kwastjes)
Herkomst: Tabanan (regentschap)

RV-1586-126: Ketel

Ketel

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 14 x 14,3 cm
Herkomst: Tabanan (regentschap)

RV-1586-133: Waterkruik

Waterkruik

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 32 x 24 x 18,8cm
Herkomst: Tabanan (regentschap)

RV-1586-134: Waterschepper

Waterschepper

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 62 cm
Herkomst: Tabanan (regentschap)

Objectlijst met foto

1.4 Biilace Bali 1906 - coll. W.O.J. Nieuwenkamp Badung en Tabanan

RV-1586-138: Lans

Lans

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 182 cm
Herkomst: Tabanan (regentschap)

1.5 Biilae Bali 1906 - niet aangetroffen voorwerpen

RV-1586-67: Tempelhanger
Tempelhanger

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 75 cm
Herkomst: Badung (regentschap)

RV-1586-119: Kam
Kam

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: 28 x 4 cm
Herkomst: Tabanan (regentschap)

RV-1602-1: Kris
Kris

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 56,5 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-2: Staatsiekris
Staatsiekris

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 56,5 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-8a: Schede / kris (onderdeel)
Schede van een kris

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 49,5 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

Objectlijst met foto

1.5 Biilae Bali 1906 - niet aangetroffen voorwerpen

RV-1602-16: Kris

Kris

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 56,6 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-22: Kris

Kris

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 52,8 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-26: Lemmet / kris (onderdeel)

Lemmet van een kris

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 48,8 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-29: Overtrek / krisschede (onderdeel)

Overtrek van krisschede

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen:
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-31: Lanspunt

Lanspunt

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 44 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-42: Geweer

Geweer

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 142,5 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

Objectlijst met foto

1.5 Biilae Bali 1906 - niet aangetroffen voorwerpen

RV-1602-44: Ring

Ring

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: Dm 2,8 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-45: Vingerring

Vingerring

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: Dm 2,5 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-48: Ring

Ring

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: Dm 3,6 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-49: Ring

Ring

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: Dm 2,4 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-51: Kam

Kam

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: Dm 2,4 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-66b: Sirih-pot

Sirih-pot

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: H 5,5-7,4 cm ; DM 6,2-9 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

Objectlijst met foto

1.5 Biilae Bali 1906 - niet aangetroffen voorwerpen

RV-1602-66c: Sirih-pot

Sirih-pot

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: H 5,5-7,4 cm ; DM 6,2-9 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-85: Haarspeld

Haarspeld

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L ca. 23 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-91: Ring

Ring

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: DM 3 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-93: Vingerring

Vingerring

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: DM 2,3 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-94: Vingerring

Vingerring

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: DM 1,9 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-98: Sirih-schaal

Sirih-schaal

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen:
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

Objectlijst met foto

1.5 Biilaae Bali 1906 - niet aangetroffen voorwerpen

RV-1602-99: Staatsiepet

Staatsiepet

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen:
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-100: Doos

Doos

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen:
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-101: Beker

Beker

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen:
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-110: Mes

Mes

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen: L 19,5 cm
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1602-186: Vuurwaaier

Vuurwaaier

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen:
Herkomst: Denpasar (stadsgemeente)

RV-1631-19: Yen

Yen

Datering: Voor of in 1906
Afmetingen:
Herkomst: Japan

1.5 Biilae Bali 1906 - niet aangetroffen voorwerpen

WM-12967: Kris

Kris

Datering: Voor of in 1906

Afmetingen:

Herkomst: Bali

Leeswijzer voor de bijlagen bij onderzoeksverslag

Oorlogsbuit uit Zuid-Bali (1906) in de collecties van het Wereldmuseum

Behorend bij verzoek tot restitutie door Indonesië 20 september 2023, ad.7) ‘Puputan Badung’.

Inventarisnummers

De lijsten met voorwerpen, voorzien van inventarisnummers zijn gegenereerd door het collectiemanagementsysteem TMS. De lijsten zijn gesorteerd op inventarisnummer, waarbij het begin bepaald is door het oudste nummer. Daarnaast is gesorteerd op achtereenvolgens de collecties van Wereldmuseum Leiden, Amsterdam (TM) en Rotterdam (WM). Tussen haakjes de afkorting van oude namen van deze musea:

RV: Rijksmuseum Volkenkunde, nu Wereldmuseum Leiden

TM: Tropenmuseum, nu Wereldmuseum Amsterdam

TM-H: Koloniaal Museum Haarlem, later opgegaan in Koloniaal Instituut in Amsterdam, later Tropenmuseum, nu Wereldmuseum Amsterdam

WM: Wereldmuseum Rotterdam

Telling van voorwerpen

Op pagina 2 van het onderzoeksverslag is een overzicht gegeven van het totale aantal voorwerpen dat teruggevraagd wordt: 390.

In de loop der tijd is niet altijd consequent omgegaan met het nummeren van voorwerpen; bovendien verschilt dit per museum. Daarom hebben wij bij het tellen de volgende keuzes gemaakt:

- voorwerpen die logischerwijs uit twee delen bestaan (een paar oorsieraden, twee bij elkaar behorende paleisdeuren, een kris en een bijbehorende schede), en daarom één inventarisnummer hebben gekregen worden als één voorwerp geteld.

- soms zijn voorwerpen als ‘set’ geregistreerd, terwijl de functionele samenhang ontbreekt. In dat geval hebben we deze voorwerpen afzonderlijk geteld. Bijvoorbeeld: drie munten die onder één inventarisnummer zijn geregistreerd worden als drie voorwerpen geteld.

1.1 Bijlage Bali 1906- Voorwerpen Badung

Deze lijst bevat 301 voorwerpen (geregistreerd onder 292 inventarisnummers) die als officiële roofbuit uit Badung werden meegenomen na de oorlogshandelingen op 19 en 20 september 1906. De voorwerpen zijn afkomstig uit puri Den Pasar, puri Kesiman en puri Pemecutan. De voorwerpen werden verdeeld onder de voorlopers van de huidige drie musea van Nationaal Museum van Wereldculturen:

Wereldmuseum Leiden: serie RV-1602

Wereldmuseum Amsterdam: serie TM-H

Wereldmuseum: serie WM-12907 t/m 12975

1.2 Bijlage Bali 1906- Munten Badung

Deze lijst bevat 21 munten (geregistreerd onder 18 Inventarisnummers) die als roofbuit uit Badung werden meegenomen na de oorlogshandelingen op 27 september 1906. De munten zijn afkomstig uit puri Den Pasar. De munten werden opgenomen in Wereldmuseum Leiden: serie RV-1631

1.3 Bijlage Bali 1906- Wapens Tabanan

Deze lijst bevat 8 wapens die als roofbuit uit Tabanan meegenomen werden na de oorlogshandelingen eind november. De wapens zijn afkomstig van Balinese strijders die vanuit het bergdorp Wongaya Gede de door Nederlanders bezette puri wilden aanvallen. De wapens werden opgenomen in Wereldmuseum Leiden: serie RV-1644

1.4 Bijlage Bali 1906- coll. W.O.J. Nieuwenkamp: Badung en Tabanan

Deze lijst bevat 30 voorwerpen die door W.O.J. Nieuwenkamp werden verworven in Badung en op een veiling in Tabanan na 29 november 1906 in opdracht van het Rijks Etnographisch Museum (nu Wereldmuseum Leiden), door aankoop van KNIL militairen en lokale bewoners. De voorwerpen werden opgenomen in Wereldmuseum Leiden: serie RV-1586

1.5 Niet aangetroffen (gestolen en vermiste) voorwerpen

Deze lijst bevat 30 voorwerpen die niet aangetroffen zijn in de depots van het Wereldmuseum: 26 voorwerpen (serie RV-1602, officiële oorlogsbuit)

Twee voorwerpen zijn verworven door W.O.J. Nieuwenkamp (RV-1586-67 en RV-1586-119; de laatstgenoemde is afkomstig uit Tabanan.

Eén voorwerp is afkomstig uit het Koninklijk Penningkabinet (RV-1631-19).

Eén voorwerp is afkomstig uit het Wereldmuseum (WM 12967), daarvan is de herkomst onbekend.

Tien 10 voorwerpen waren voorafgaand aan het Deltaplan, een grootscheeps museaal registratie project in de jaren 1990, als vermist geregistreerd. Nog eens 17 voorwerpen werden tijdens de telling in het Deltaplan niet aangetroffen. Van overige drie voorwerpen is op de inventariskaarten te zien dat één in 1931 verbrand is bij de Koloniale Tentoonstelling in Parijs (RV 1602-186); één geruild is met handelaar Groeneveld (RV 1602-1) in 1929, waarbij overigens onduidelijk is tegen welk ander voorwerp deze ruiling plaatshad. Het derde en laatste object (WM 12967) was onderdeel van de collectie van het Wereldmuseum Rotterdam, informatie hierover is verder onbekend.